

Příloha 1 - scénář rozhovoru:

Každý z dotazovaných byl cenným zdrojem dat, a proto byla vyvinuta snaha, aby pro časovou náročnost interview nebylo vyčerpávající. Podstatné bylo vzbuzení důvěry mezi výzkumníkem a informantem, a tak rozhovory probíhaly v přátelské atmosféře, což bylo ovlivněno i tím, že se nejednalo o první setkání. Účastníci byli přirozeně rozdílní. V úvodu rozhovoru byly zúčastněným participantům položeny otázky zjišťující sociodemografické údaje, země původu, věk, účel příjezdu, pobytový status a ekonomická aktivita na území. Někteří se sami rozhovořili, byli otevření, jiní byli formálnější, což se odrazilo na získaných rozhovorech.

Celkem bylo pro tento výzkum provedeno pět rozhovorů. Otázky byly kladeny dle připravené osnovy a dále rozvíjeny během rozhovoru. Dalším krokem bylo představení výzkumníka a jeho přiblížení k tématu výzkumu. Účastníci byli informováni o cílech výzkumu a byli požádáni, aby reflektovali svoji zkušenost a vyprávěli o jejím subjektivním významu. Rozhovory se odehrávaly v prostředí, které bylo přizpůsobeno účastníkům, tak aby vyvolávalo pocit pohody a bezpečí. Rozhovory byly elektronicky zaznamenány a následně doslovně přepsány. Při přepisu bylo dbáno na to, aby byly vypuštěny, nebo pozměněny veškeré informace, které by indikovaly narušení anonymity.

Část 1: Sociodemografické údaje (tab. 4 a příloha č. 5-9)

Jméno:

Pohlaví:

Věk:

Vzdělání:

Země původu:

Ekonomická aktivita v ČR:

Účel pobytu/motiv:

Část 2: Etika výzkumu

Dobrý den, jmenuji se Andrea Juračková a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studijního programu Sociální práce Jihočeská univerzity v Českých Budějovicích. Všechny osobní údaje budou v rámci bakalářské práce zpracovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

Při sběru dat bude zajištěna anonymita a z účasti na výzkumu nebudou pro Vás plynout žádná rizika. V průběhu nahrávání Vašeho rozhovoru a následné analýzy výsledného zvukového záznamu a jeho přepisu bude zachována Vaše anonymita.

Pokud se v průběhu rozhovoru objeví pro Vás těžká témata, můžete odmítnout odpovědět na jakoukoliv otázku, nebo kdykoliv ukončit rozhovor.

Část 3: Výsledný scénář

Úvod rozhovoru:

1. Dobrý den, jak se Vám daří, sdělíte mi pár slov ve Vašem rodném jazyce?

Průběh rozhovoru:

2. Jaké to bylo u Vás doma? V pracovní oblasti, sociální? Co zdravotnictví?

3. Co Vás vedlo opustit zemi původu? Jaká byla cesta? Co jste musel učinit, než jste vstoupil do ČR?

4. Co jste dělal, abyste to vše zvládl?

5. Co Vám chybí ze země původu, co postrádáte?

6. Kdybyste měl možnost něco změnit, co by to bylo?

7. Řekněte mi nejhorší a nejlepší zážitek ze země původu a z České republiky?

8. Jak se Vám žije v České republice, co Vás trápí, co Vás těší?

9. Na jakou organizaci jste se obracel? Jak byste zhodnotil proces začleňování?

10. Jaké je to být Arab v Čechách? Jak vnímáte své postavení a situaci z perspektivy individua a komunity?

11. Jaké jsou největší omyly Čechů ve vztahu k Arabům?

12. Čím mohou Arabové obohatit Českou republiku, co nového mohou přinést?

Závěr rozhovoru:

13. Kdyby někdo z Vaší země přicházel do České republiky, co byste mu poradil?

Příloha 2 - záznam komentářů

- Absence běžných starostí
- Adaptace na nové prostředí a změna životního stylu
- Aktivní zapojení do společnosti
- Arabové v elitě české společnosti
- Bariéra integračního procesu
- Bez promyšlené budoucnosti
- Bez vazby na komunitu
- Bez zdravotních a sociálních jistot v rodné zemi
- Bezpečí jako motivace
- Byrokratické překážky spojené se statusem a postavením cizince
- Časté stěhování
- Česko nabízí prostor pro rodinu a život
- Diverzifikace postojů společnosti k podpoře a pomoci
- Dlouhá cesta
- Do Česka prostřednictvím studijních výměn.
- Dobrovolné opuštění rodné země.
- Dopady náročné situace
- Důležitost aspektů samostatnosti, snaha o integraci a adaptaci do nového sociokulturního prostředí
- Důležitost druhého
- Důležitost odpovědnosti za svůj život, spoléhat se na vlastní síly, namísto čekání na pomoc od státu, potažmo od organizací
- Důležitost vzdělání
- Formální završení integračního procesu v ČR
- Hledání naděje
- Chyba v systému
- Individuální odpovědnost a nezávislost při překonávání výzev, aniž by se spoléhal na pomoc od ostatních nebo od státu.
- Izolace
- Jazyková bariéra
- Jen vzdělání, žádné odhodlání zůstat tady a žít tu.
- Kladný citový vztah k novému prostředí
- Motivace k dalšímu životu
- Multilingvismus
- Naděje změny
- Naplnění snů
- Následování bratra, lepší život
- Nedostatek širších sociálních vztahů.
- Nefunkčnost mezinárodních organizací v rodné zemi
- Negativní emoce ve vztahu k rodné zemi
- Neočekávané zvraty a jejich důsledky v osobním životě
- Nesplnitelná touha po rozvoji a stabilitě systému a společnosti v Jemenu
- Neznalost jazyka

- Obohacení ČR svojí pracovitostí a schopností obchodovat, jazykovou vybaveností, přizpůsobivostí
- Oddělení od rodiny a návrat ke kořenům
- Odhodlání jít za vlastním snem
- Odloučení se od rodné země
- Omezení svobody pohybu
- Opuštění některých aspektů svých tradic.
- Otevřená možnost návratu do země původu
- Otevřenost ke změně
- Otevřenost novým možnostem
- Pasivním osvojování znalostí českého jazyka
- Pobyt v azylovém středisku
- Pocit diskriminace
- Pocit diskriminace ze strany úředníků
- Pociťoval jsem silnou touhu po mé rodině v Iráku
- Pojetí domoviny a vnímání nové země
- Pomoc státu a ostatních
- Pospolitost rodiny
- Postavení ve společnosti
- Porušení pravidel azylanta, ale touha domova byla silnější
- Potřeba najít vlastní cestu života
- Potřeba podpory při hledání bydlení
- Poznání a procitnutí a přizpůsobení se studentskému životu v Praze
- Práce na sobě
- Problémy spojené s platností a obnovou cestovního pasu v kontextu politické situace
- Předchozí režim jinak nastavený, pomoc byla organizována v rámci programů
- Překonávání bariér
- Přínos významné hodnoty bezpečí
- Přizpůsobování se nové kultuře
- Psychologické dopady oddělení od rodiny a blízkých osob.
- Původní rodina kosmopolitní.
- Respekt k českým úřadům
- Respekt k člověku
- Rodina jako zdroj podpory a pomoci, v ČR nesoudržnost.
- Rodina-přestěhování a usazení se v České republice.
- Rodinné remitence
- Rovný přístup bez diskriminace
- Rozdílná pomoc uvnitř států
- Rozhodnutí žít v České republice
- Rozhodování a odpovědnost k rodině
- Rozmanitost a individuální interpretace islámu
- Různé přístupy a interpretace islámu mezi jednotlivými lidmi.

- S relativní lehkostí získání státního občanství
- Silné rodinné pouto, odpovědnost k rodině
- Stesk po domově, ztráta bezpečí přicházející od rodiny
- Stesk po společenské interakci a posilování své sociální vazby
- Studentský život
- Těžkosti a problémy na úřadech a organizacích
- Těžký začátek
- Učení jazyka interakcí
- Učenlivost jako hodnota komunity
- Udělování azylu
- Udržení pozitivních pocitů
- Únik před stereotypy
- Uplatňování aspektů islámu podle svých osobních preferencí
- Vnímání ekonomického tlaku
- Vnímání rodiny jako autentický život plný blízkosti
- Vnímání vztahu k arabským imigrantům
- Všechno bylo státní, všechno hradil stát do roku 1990 zdravotnictví, sociální politiku, školství
- Všechno špatně, chmurné myšlenky
- Všichni přístup ke vzdělání
- Význam osobního úsilí a vytrvalosti pro dosažení úspěchu
- Výzvy a příležitosti při integraci nové generace do české společnosti
- Začlenění díky bratrovi a jeho přátel
- Zajištění bydlení a administrativní pomoc.
- Základním cílem Evropa
- Zdravotnictví zadarmo
- Získávání pobytu v jiném státě než země původu s relativní lehkostí.
- Zklamání a naděje
- Zklamání z evropského způsobu života
- Zkušenost bratra jako motivace
- Změna náboženského života
- Ztráta bezpečí přicházející od rodiny
- Ztráta chutí bojovat za cokoli
- Ztráta sociálních vztahů
- Žádné zabezpečení ani sociální ani zdravotní
- Žádost o politický azyl
- Životní změny a hledání sebe samého

Příloha 3 - Souhrnné tabulky – Farid

Témata	Výskyt	citace	Klastry
Základním cílem Evropa	Řádek č.4	<i>Cílovou zemí nebyla jen České republika, ale stát Evropy</i>	Dobrovolné opuštění rodné země.
Dlouhá cesta	Řádek č.7	<i>Strastiplnou cestou bez prostředků bez cíle</i>	
Udělování azylu	Řádek č.54	<i>A naše žádost byla schválena v roce 1992</i>	
Bez promyšlené budoucnosti	Řádek č.166	<i>A když to je 10 let, tak už konec vztah nemáte</i>	Bod zlomu
Bezpečí jako motivace	Řádek č.56	<i>Naše cílová země, byl to bezpečný stát</i>	Potřeba bezpečí
Otevřenost novým možnostem	Řádek č.115	<i>Ale s tímhle člověk musí počítat že jedu, ale nevím kam, ani nevím, co mi to stane, protože já jsem si rozhodl, že opustím tak já jsem opustil.</i>	
Udržení pozitivních pocitů	Řádek č.118	<i>A to, že člověk chce pořád zkusit něco nového, to bylo na druhou stranu nám to dávat motivace</i>	Výzva
Dopady náročné situace	Řádek č.136	<i>My jsme jako všechno ztratili, jako svoji jazyk, vzdělávání, ztratili svoji příbuzný, rodiče kamarády, známé. Pak už musím s tímhle tím počítat</i>	Zklamání a naděje
Důležitost druhého	Řádek č.166	<i>musím poděkovat manželka, která opravdu jako držela nás</i>	
Stesk po domově	Řádek č.157	<i>My jsme tady žili 5 let, jako prozatímní, protože my jsme mysleli, že jako každý měsíc, nebo jako další rok, my pojedeme domů</i>	
Těžký začátek	Řádek č.128	<i>Že my jsme nebyli na nule, my jsme byli na mínus deset, kvůli jazykovým bariérám jsme nemohli jako pracovat na naše obory</i>	
Práce se sebou samým	Řádek č.133	<i>To znamená, že nějakou dobu jsme museli na sobě pracovat, aby mi dostaneme aspoň na nula</i>	

Poznání a procitnutí	Řádek č.153	<i>Nevnímal jsem za ten čas, že Česko nabízí prostor pro rodinu a život a taky pro vzdělání dětí</i>	Práce na sobě Anticipace
Absence běžných starostí	Řádek č.162	<i>Co chybí, a my jsme na to úplně zapomínali, museli na nás instalovat něco nového</i>	
Důležitost odpovědnosti za svůj život	Řádek č.132	<i>Nesmíme být takový rozmazlený, jak jsme byli doma</i>	Vím, že musím
Rovný přístup bez diskriminace	Řádek č.200	<i>Necítil jsem diskriminace, mnohem častější byly nedorozumění ohledně detailů každodenního života, jako na druhou stranu tady je tak, že všechno musí dělat stát, ale udělejte něco pro stát</i>	Rovný přístup bez pomoci státu
Pomoc státu a ostatních	Řádek č.221	<i>Integrační program mně pomohl s tím bydlením, a ještě nějaký kurz</i>	Podpora a pomoc
Odloučení se od rodné země	Řádek č.278	<i>S Afghánci se moc nesetkáváme, jenom kdyby náhodou nějaký svátek nebo nějaký pohřeb. Afghánský národ vůbec neexistuje. Cizincem jsem už ve své zemi</i>	Bez vazby na svou komunitu Cizincem ve své rodné zemi
Česko-prostor pro rodinu a život	Řádek č.185	<i>Pro rodinu a život a taky pro vzdělání dětí. Když porovnám s Německo, tak tady mnohem přátelštější a tolerantnější. České tradice ano, slavím Vánoce, znám a držím státní svátky</i>	Česko jako místo k životu Přijmutí prvků české kultury
Pojetí domoviny	Řádek č.221	<i>Jako my jsme byli doma, a to je nejlepší zážitek....</i>	Nejlepší zážitek a nejhorší ze země původu
Aktivní zapojení Pracovní uplatnění	Řádek č.309	<i>Ale udělejte něco pro stát. V roce 2015 my jsme tady založili ústav pro česko-afghánské vztahy.</i>	Základní hodnoty
Těžkosti a problémy na úřadech a organizacích	Řádek č.233	<i>A pak vůbec nemají jako čas na toho uprchlíka, který chudák tam sedí a potřebuje, aby jeden formulář někdo pomohl, napíše</i>	Složitost systému
Postavení ve společnosti	Řádek č.207	<i>Byli na mě vždycky slušní, a dnes už je to zase lepší</i>	Vnímání majority

Příloha 3 – Souhrnné tabulky – Saleh

Témata	Výskyt	citace	Klastry
Všichni přístup ke vzdělání	Řádek č.6	<i>Vzdělání a bylo také zadarmo zdravotnictví. Ale prosím Vás mluvíme o Jižním Jemenu</i>	Dobrovolné opuštění rodné země.
Zdravotnictví zadarmo	Řádek č.8	<i>Stát v područí Sovětského svazu a ostatních států socialistických</i>	Základním cílem studium v Evropě
Studium Dobrovolné opuštění rodné země	Řádek č.21	<i>Vytvořil dotazník, do kterého spřáteleného státu chceme přijet. Ano vystudovat byl hlavní cíl</i>	
Vše hrazené státem- zdravotnictví, sociální politika, školství	Řádek č.24	<i>Všechno v pohodě hrazený státem a dostupné v přiměřeném množství a kvalitě, dostupné všem</i>	Česko, jako místo k životu
Psychologické dopady oddělení od rodiny. Ztráta sociálních vztahů	Řádek č.45	<i>Ted' ne, neboť v Jemenu je válka a není možné jet na návštěvu, oni nemohou sem</i>	Stesk a smutek po domovu
Stesk po domově Ztráta bezpečí přicházející od rodiny	Řádek č.53	<i>Naposledy jsme viděli rodinu v roce 2014, a od té doby nic</i>	
Vnímání rodiny jako autentický život plný blízkosti	Řádek č.50	<i>Tam žijí rodiny pohromadě celé příbuzenstvo tam, kde jste vyrůstali jako děti. Jsou všichni pohromadě a všichni jsou si schopni pomoci, když nemá někdo příjem, navzájem si pomáhají</i>	
Nesplnitelná touha po rozvoji a stabilitě systému a společnosti v Jemenu	Řádek č.61	<i>Aby byla větší bezpečnost pro všechny dostupnost vzdělání a možnosti pro všechny k nějakému životu odstranit rozdíly, které vedou k občanské válce</i>	Nesplnitelná touha
Vnímání ekonomického tlaku	Řádek č.73	<i>Musí mít člověk práci, a musí poplatit, jinak zůstane na ulici, tady musí každý pracovat, v Jemenu je schopna se postarat rodina. U vás prostě stres, když nebude příjem, bude špatně</i>	Vnímání tlaku v ekonomické integraci
Rozdílná pomoc uvnitř států	Řádek č.78	<i>Mít příjem a platit sociální a zdravotní, jinak jste na ulici.</i>	Podpora a pomoc

Pojetí domoviny Vnímání nové země	Řádek č.81	<i>Není svoboda slova a nejsou stanoveny hranice chování</i>	Ambivalence Potřeba bezpečí
Respekt k člověku Přínos významné hodnoty-bezpečí	Řádek č.77	<i>Musím makat, zatímco v Jemenu se o vás postará vaše velká rodina</i>	
Ambivalence-negativní emoce ve vztahu k rodné zemi	Řádek č.109	<i>Nikdo nechce zpět domů, do Jemenu. Kdo nemusí tak se nevrátí</i>	
Nefunkčnost mezinárodních organizací v rodné zemi	Řádek č.119	<i>OSN, ale ta nechce nic s tím dělat</i>	Anticipace .
Motivace k dalšímu životu	Řádek č.133	<i>Měl jsem problém, jel jsem rychle, byl jsem zastaven a dotázán ve vší slušnosti, zda jsem si vědom a zaplatil jsem 500,-Kč, a bylo to bez problémů vyřešeno. Pro nás je důležité, chování jiných lidí netyranizování a šikana, jako v Jemenu</i>	
Pocit diskriminace ze strany úředníků. Byrokratické překážky spojené se statusem a postavením cizince.	Řádek č.142	<i>Tady člověk 20 nebo 25 let bydlí a splníte všechny podmínky pro pobyt, proč vám nedají občanství a nevyhoví Vám. Je to trochu byrokratický systém zdlouhavý a tvrdý. Žádal jsem několikrát a občanství jsem nedostal. Pořád jsem musel dodávat nějaké potvrzení papíry a doklady, a to i přesto, že jsem tady skoro 30 let, vystudoval jsem tady, mám tady rodinu, a mám tři zaměstnání. Proto nechápu, jak je ten váš systém</i>	Bariéra integračního procesu
Bariéra integračního procesu.	Řádek č.175	<i>Trvalý pobyt to ano, ale občanství je prostě nedostupné. Pravdou je, že my ani nechceme nic, co se dotýká politiky, chceme pomáhat lidem, a do ničeho se nehnat. Svět už je v současné době jiný, informace přes internet</i>	
Usnadněný začátek v rámci vzdělávacího programu		<i>My jsme přijeli studovat rovnou češtinu na stipendium a neobraceli jsme se na nějaké neziskové organizace.</i>	

Samostatnost a finanční nezávislost v rámci studijního prostředí. Bez pomoci organizací	Řádek č.175	<i>Toto bylo podporováno ze strany České republiky, protože chtěli, jako, aby tu byli studenti z jiných zemí zejména, rozvojových</i>	Studium
Důležitost zodpovědnosti za svůj život-spoléhat se na vlastní síly bez pomoci od státu	Řádek č.188	<i>Ani bych se na žádnou neobrátil, všechno bylo nalajnované a zařízené, a my neměli potřebu to nějak řešit. My se starali sami sobě, člověk pomůže sám, než kontaktovat nějaký orgán a nevládní organizace, nebo sociální pomoc</i>	Vím, že musím
Aktivní zapojení do společnosti	Řádek č.195	<i>Společně na češtinu, pak do hospody, kde jsme měli kamarády i mezi Čechy a nebyli jsme úplně izolováni. Myslím, že jsme se integrovali do společnosti pozvolna, ale ve velice krátkém horizontu času. V průběhu prvního roku jsme byli zařazeni v komunitě mezi Čechy</i>	Otevřenost novým možnostem
Opuštění některých aspektů svých tradic. Rozmanitost a individuální interpretace islámu	Řádek č.204	<i>Dodržuji jeho hodnoty, jako neublížit někomu, nelhat, neokrást, hlavně ty pozitivní. Není muslim jako muslim. Jsem v České republice, tak proč bych se neměl sejít s přáteli a dát si na zdraví. Muslim by neměl pít, to je pravda. V Jemenu je 99 % muslimů. Muslima potkáte mě, normálního, ale potkáte i nějakého ortodoxního, a je to trochu jinak, začne nadávat, je takový trochu zaujatý, islám je postaven na jiných zákonech</i>	Opuštění od kulturních zvyklostí
Rodina jako zdroj podpory a pomoci-v ČR nesoudržnost Nedostatek širších sociálních vztahů	Řádek č.219	<i>Cítím se tady dobře jako doma, ale nepřítomnost nejbližších je pořád stínem na pohodě, kterou tady máme. Absenci pociťujeme</i>	Stesk a smutek po domovu
Vnímání nedůvěry majority ve vztahu k arabským imigrantům	Řádek č.195	<i>Největším omylem ve společnosti je, když vidí nějakého Araba, tak oni je berou všechny najednou, házejí je do jednoho pytle. Pokud je on je špatný je to jen jeho problém, jeho věc, jeho postoj k životu, ale Češi to berou tak, že všichni muslimové jsou stejné, ale to není pravda, jsou tam individuality, ale to je stejné jako u Vás</i>	Vnímání nedůvěry majority

Obohacení České republiky pracovitostí, obchodem, jazykovou vybaveností, přizpůsobivostí	Řádek č.240	<i>Spousta lidí z arabského světa se snaží pracovat, a pokud dostane příležitost, snaží se jí využít, protože jsou pracovití a umí si vážit svěřené příležitosti. My, když jsme studovali, tak jsme ze všech zemí, my jako Arabové, byli nejlepší. Snaha o pochopení a učení jazyka a komunikace s místním obyvatelstvem, pracovat s nimi a komunikovat je základ</i>	Svěřená příležitost
Učenlivost jako hodnota komunity	Řádek č.247	<i>Můžou ale obohatit i kulturou, nebo s tou mezigenerační solidaritou. Arabové umí 3 až 4 jazyky.</i>	
Arabové v elitě české společnosti	Řádek č.259	<i>Vezměte si, že v roce 2019 ztratila Česká republika kvůli chybějícím vzdělaným lidem na výkonu práce 80 miliard korun</i>	Chyba v systému
Individuální odpovědnost a nezávislost- překonávání výzev Význam osobního úsilí a vytrvalosti pro dosažení úspěchu. Důležitost aspektů samostatnosti.	Řádek č.272	<i>Každý musí bojovat sám za sebe, ale jako sám za sebe doslovně, musí se učit češtinu, musí být slušný, musí mít vazbu k Jemenu</i>	Vytrvalost

Příloha 3 – Souhrnné tabulky – Rabih

Témata	Výskyt	citace	Klastry
Získávání pobytu v jiném státě, než země původu-relativní lehkost.	Řádek č.3	<i>Já jsem sem přišel poprvé v roce 1996, kdy tady byl zaveden nový zákon, že když v ČR jste měl někoho z rodiny s pobytem, tak jste dostal ten stejný. Takže tím, že můj bratr měl trvalý pobyt, tak jsem dostal trvalý na sloučení s rodinnou, což bylo kolem roku 1997...</i>	Dobrovolné opuštění rodné země. Bez promyšlené budoucnosti
Cesta Bez potíží	Řádek č.6	<i>Nakonec jsem se vrátil zase zpátky do Libanonu, protože jsem nechtěl, aby tam zůstali rodiče sami</i>	
Rozhodnutí zůstat v České republice Státní občanství České republiky-relativní lehkost	Řádek č.14	<i>Já jsem původem z Palestiny, ale jsem narozen v Libanonu</i>	Cizincem ve své rodné zemi
Motivace -zkušenost bratra	Řádek č.21 č.16	<i>Říkal, že je tady krásně, klid, že mi sežene dobrou práci, že je tady málo cizinců a celkově lepší podmínky než v Libanonu. V roce 2007 jsem rozhodl, že už tady zůstanu natrvalo</i>	Otevřenost novým možnostem
Rodina-přestěhování a usazení se v České republice	Řádek č.29	<i>Že založíme rodinu a narodili se nám tady naše tři děti</i>	Česko-místo k životu
Formální završení integračního procesu v České republice	Řádek č.32	<i>České občanství jsem si požádal v roce 2014, a to mi udělili během 2-3 měsíců</i>	
Kladný vztah k novému prostředí		<i>Ale jinak je tady krásně, hlavně děti jsou spokojení, chodí do školy, já do práce, problémy nemáme no zkrátka žijeme jako každý</i>	
Časté stěhování	Řádek č.41	<i>V roce 2007 odjeli na dva roky do Ameriky</i>	
Bez zdravotních a sociálních jistot v rodné zemi	Řádek č.46	<i>Doma bylo skoro nemožné se nechat kdekoliv ošetřit či léčit</i>	
Doma cizincem	Řádek č.49	<i>Pokud jste z Palestiny, tak nemáte na občanství v Libanonu žádné právo</i>	

Omezení svobody pohybu	Řádek č.53	<i>Potřeboval jsem vízum do každé země, kam jsem cestoval</i>	Cizincem ve své zemi
Ztráta bezpečí přicházející od rodiny	Řádek č.60	<i>Musím makat, zatímco v Libanonu se o vás postará vaše velká rodina.</i>	Stesk, smutek po domovu
Původní rodina kosmopolitní Pospolitost rodiny	Řádek č.61	<i>Mám starší sestru, tady vedle v Praze a další ségry bydlí v jiných státech jako v Londýně, Dubaji</i>	
Vnímání ekonomického tlaku	Řádek č.66	<i>Když v Libanonu přijdete o práci, tak vám rodina hodně pomůže, zatímco tady když ztratíte práci, tak je to obrovský stres</i>	Záporné stránky života v České republice
Jazyková bariéra	Řádek č.72	<i>Nebylo to pro mě vůbec jednoduchý, protože čeština byla, a vlastně stále je velmi těžká</i>	Bariéra integračního procesu
Únik před stereotypy	Řádek č.89	<i>Ale já osobně jsem nikdy žádný velký problém neměl. Musím ale říct, že se mi to od té doby, co tu jsem stalo málokrát. Třeba u nás v Táboře jsem já, můj brácha a pan doktor ze Sýrie, který už je tady asi padesát let, a proto se mi tady tak líbí,</i>	Vnímání majority
Stesk po společenské interakci a posilování své sociální vazby	Řádek č.97	<i>zatímco my tady začneme práci v osm hodin ráno, skončíme, v pět dojedeme domů a nemáme co dělat. Doma jsme se pravidelně scházeli u čaje a byli stále spolu</i>	Stesk, a smutek po domovu
Otevřená možnost návratu do země původu	Řádek č.103	<i>Já jsem tady proto, aby ty děti měli lepší život. Neznamená to, že v Libanonu by se dobře neměli, je tam bezpečno, fungují tam soudy, akorát teďka tam začala asi dva roky dozadu ekonomická krize, ale věřím, že to zvládnou, ostatně se tohle děje ve ví</i>	
Učení jazyka interakcí	Řádek č.117	<i>To mi přišlo více efektivní, než docházet na kurzy</i>	Bez pomoci státu
Začlenění s pomocí bratra	Řádek č.126	<i>Jsem dostal díky bratrovi rovnou trvalý Všechny peníze jsem si vydělal sám, od státu jsem nedostal nic, pomáhal mi i brácha</i>	
Bez vazby na komunitu	Řádek č.130	<i>Mám dva a zbytek mých kamarádů jsou Češi</i>	Vnímání majority

Příloha 3 – Souhrnné tabulky – Nabi

Témata	Výskyt	citace	Klastry
Základním cílem Evropa	Řádek č.66	<i>Cílovou zemí nebyla jen České republika, ale stát Evropy</i>	Dobrovolné opuštění rodné země
Odhodlání-cesta za vlastním snem	Řádek č. 12	<i>Kurdové byli ustavičně potlačováni, nikdo neměl zájem o kurdskou otázku a jakoukoliv autonomii Kurdistanu.</i>	
Hledání naděje	Řádek č. 62	<i>V dobách válek s Íránem jsem posedával pod stromem na kraji vesnice se spolužáky, a pokaždé se s řeči stáhly k životu v Evropě. Nikdo z nás tam nikdy nebyl, ale v touhách a snech a přáních jsme tam žili všichni</i>	
Naplnění snů	Řádek č. 48	<i>Lékaři bez hranic mi byla nabídnuta možnost studovat medicínu někde v cizině</i>	Otevřenost novým možnostem
Přizpůsobování se nové kultuře	Řádek č.107	<i>Kultura jídla byla jiná. Maso nebylo podle našich zvyků. Byl jsem naučený lžící, nebo rukama, tady se muselo přiborem</i>	Přijmutí prvků české kultury
Překonávání bariér	Řádek č.112	<i>Život ve středisku v Dobrušce byl pro mě zvláštní a nezvyklý. Ve vedlejším pokoji bydlely tři dívky, v Iráku by nic podobného vůbec nebylo možné</i>	
Studentský život	Řádek č.120	<i>Na koleji jsem se postupně seznamoval se studentským životem a běžnými zvyklostmi. Rozdíly v obou kulturách se postupem času zdály být čím dál větší a markantnější. Brzy jsem ale pochopil, že izolace tyto pocity jenom prohlubuje, a že bych se měl snažit více se spřátelit s ostatními. Byla to výzva</i>	Výzva
Otevřenost ke změně	Řádek č.125	<i>Zkusit ještě jinou životní cestu a poznat něco jiného. Plně jsem si uvědomoval, že tato nová cesta se nikdy nemůže naplnit, jestliže budu v tomto novém prostředí žít jako samotář. Musím více svého studentského času trávit v kolektivu, zajít s nimi na fotbal, na volejbal, do bazénu, na procházky</i>	Otevřenost novým možnostem
Stesk, smutek po domovu Izolace	Řádek č.126	<i>Před Vánocemi roku 1992 bylo pro mě smutné. Na koleji zůstali pouze cizinci ze vzdálenějších zemí, ostatní odjeli domů. Stýskalo se mi po rodině v Iráku, o které jsem nic nevěděl. Smutek</i>	Dopady náročné situace

Těžký začátek	Řádek č.138	<i>Stále jsem se sice modlil, pětkrát denně. Pak, jsem se dostal do střetu se skinheady, byli pro cizince nebezpeční. Utekl jsem před nimi na kolej</i>	Těžký začátek
Potřeba najít vlastní cestu života	Řádek č.144	<i>Obě kultury byly hodně daleko od sebe na to, aby se jeden mohl do druhého integrovat. Proto prostě musel jeden z nich polevit. Proto jsem musel najít odvahu sám sobě se překonat. Vybral jsem si svůj způsob života.</i>	Práce na sobě
Poznání a procitnutí. Studentský život- přizpůsobení	Řádek č.151	<i>Uspěl jsem v Praze na 1. Lékařské fakultě. Postupně jsem se ubytovával na studentské koleji v Praze</i>	
Rodinné remitence	Řádek č.164	<i>Podařilo se mi vydělat \$200 a poslal jsem přes organizace OSN</i>	
Důležitost odpovědnosti za svůj život	Řádek č.172	<i>Musím přijmout zvyky zdejší společnosti. Není to jednoduché, ale není to nemožné. A pak po nějakém čase jsem pochopil, že je to normální.</i>	Vím, že musím
Rovný přístup bez diskriminace Respekt k českým úřadům	Řádek č.173	<i>Necítil jsem diskriminace, mnohem častější byly nedorozumění ohledně detailů každodenního života. S prodloužením pobytu mi spadl kámen ze srdce, na policistovi bylo vidět, že nemá žádnou chuť k práci</i>	Rovný přístup
Žádost o politický azyl Pobyt v azylovém středisku	Řádek č.184 č.199	<i>Úřednice poradila, že si mám zažádat o politický azyl. Dostanu tam pak doklady a můžu získat dlouhodobý pobyt a můžu tu zůstat, jak dlouho chci. Musel jsem projít záchytným sektorem, kde se mnou probírali můj životní příběh a důvody žádosti o azyl. Musel jsem absolvovat lékařské prohlídky. Byl jsem v táboře po celou tu dobu.</i>	Azyl
Zklamání z evropského způsobu života Ztráta chutí bojovat za cokoliv	Řádek č.209	<i>Zklamání z evropského způsobu života, z liberalismu, a ze svobody, která mi přinesla největší nesvobodu</i>	Zklamání
Neočekávané zvraty a jejich důsledky v osobním životě. Naděje změny	Řádek č.239	<i>Pak se však stal zázrak. Mé žádosti nakonec bylo vyhověno díky profesorovi. Necítil jsem už takovou bolest. Věnoval jsem se škole a práci, vydělával jsem si pěkné peníze, které jsem si ukládal do banky. Ročník jsem úspěšně dokončil, a užíval jsem si života a nových známostí</i>	Bod zlomu Základní hodnoty

Adaptace na nové prostředí Změna životního stylu	Řádek č.250	<i>Měl jsem v hlavě slova profesora, který měl na mě velký vliv, že pokud si chci zvyknout, adaptovat se na zdejší podmínky, musím přijmout zvyky</i>	Opuštění své původní kultury
Změna náboženského života	Řádek č.252	<i>Návštěvy mešity jsem minimalizoval.</i>	
Oddělení od rodiny Návrat ke kořenům	Řádek č.252	<i>Byly to 4 roky, co jsem neviděl svou rodinu. Obdržel jsem jen pár dopisů, několik fotografií. V roce 1997 se mi podařilo telefonicky nakontaktovat rodinu a mluvit s nimi. Od té doby jsem s nimi byl v telefonickém kontaktu skoro každý týden. Ráno osudu, která mě však zasáhla v době, když už jsem si myslel, že to nejhorší mám za sebou, byla smrt mého otce</i>	Rána osudu
Porušení pravidel azylanta Síla touhy	Řádek č.261	<i>Podniknout cestu do Kurdistanu. Hlavním problémem však bylo, jak se dostat domů. Měl jsem české cestovní doklady, s jejichž pomocí se může cestovat, ale věděl jsem, že podle ženevské dohody se s těmito doklady nesmí cestovat do země původu, jinak by pominuly důvody k udělení azylu a byl by mi odebrán status uprchlíka</i>	Pouto domova
Výzvy a příležitosti. Houževnatost	Řádek Č.300	<i>Člověk musí vědět, co chce, musí být pracovitý, houževnatý, cílevědomý, jen tak se může adaptovat, integrovat. Proto jsem i já vždy hodně pracoval a stále pracuji, a snažím se, a o tom to je</i>	Práce na sobě
Zajištění bydlení- administrativní pomoc. Převzetí odpovědnosti organizace	Řádek č.288	<i>Vřele mě přivítaly, chtěli mě od první chvíle pomoci. Sepsali se mnou žádosti. A kdybych pak chtěl, tak se za mě organizace postaví</i>	Pomoc státu
Výzvy a příležitosti	Řádek č.314	<i>Byl jsem ve Spojených státech, cestoval jsem s českým národním týmem, ale v Čechách se mi líbí nejvíce</i>	Česko jako místo k životu

Příloha 3 – Souhrnné tabulky – Balal

Témata	Výskyt	citace	Klastry
Žádné zabezpečení, ani sociální, ani zdravotní	Řádek č. 2, 3	<i>Žádné zdravotní pojištění neexistuje, vše si musíte hradit sami. Sociální pouze v některých soukromých firmách, jako důchod</i>	Dobrovolné opuštění rodné země. Základním cílem studium v Evropě
Dobrovolné opuštění rodné země.	č. 7, 8	<i>Po ukončení gymnázia, protože ti, co měli lepší známky, mohli odjet studovat do zahraničí, což já jsem naštěstí měl</i>	
Do Česka prostřednictvím studijních výměn Přístup ke vzdělání	č. 9	<i>Ministerstvo školství mě poslalo do tehdy ještě Československa</i>	
Vzdělání Bez odhodlání zůstat	č. 10	<i>Studovat v Evropě, protože pak je to u nás doma dobrá vizitka, akorát jsem tehdy nepočítal s tím, že tady už zůstanu</i>	Otevřenost novým možnostem
Rozhodování a odpovědnost k rodině	č. 15, 16	<i>Já byl nejstarší sourozenec, tak jsem měl velkou zodpovědnost, byl jsem vlastně taková pravá ruka mého otce</i>	Psychologické dopady oddělení od rodiny
Psychologické dopady oddělení od rodiny a blízkých osob Ztráta sociálních vztahů	č. 19, 20	<i>Tady byla deprese, stesk po rodině. Člověk se najednou cítí úplně sám...Tak jsem se chtěl asi</i>	
Stesk po domově Ztráta bezpečí přicházející od rodiny	č. 20, 22	<i>Po pěti měsících vrátit zpátky domů, ale táta vždycky psal, ať vydržím, ať to dodělám a že bude líp. Když jsme se naučili česky</i>	Bod zlomu
Vnímání rodiny jako autentický život plný blízkosti	č. 19	<i>Ze začátku byla deprese, stesk po rodině...člověk se najednou cítí úplně sám.</i>	Těžký začátek
Neznalost jazyka	č. 29	<i>Na kurzu jsme si byli všichni cizinci rovni, zatímco tady nás poslali mezi české studenty, což bylo hodně náročné a stres</i>	
Student-komunita	č. 36	<i>Komunita jako studenti, takže nám hodně pomáhali čeští spolužáci</i>	Bez pomoci a podpory státu, organizací

Rozdílná pomoc uvnitř států	č. 100,102	<i>Mít příjem a platit sociální a zdravotní, jinak jste na ulici ... musím makat, zatímco v Jemenu se o vás postará vaše velká rodina. ...ale tady je zase pořádek</i>	Vnímání ekonomického tlaku
Pojetí domoviny Vnímání nové země	č. 42, 46	<i>Není svoboda slova a nejsou stanoveny hranice chování bordel, chaos, protekce</i>	Česko, místo k životu
Respekt k člověku Přínos významné hodnoty bezpečí	č. 102	<i>Ale tady je zase pořádek a bezpečí, respekt</i>	
Negativní emoce ve vztahu k rodné zemi	č. 42, 43	<i>Nikdo nechce zpět domů, do Jemenu, kdo nemusí, tak se nevrátí</i>	
Neznalost jazyka	č. 30, 31	<i>Z 200 studentů nás bylo asi 5 cizinců, takže na nás nebrali ohledy jako na kurzu, kdy se snažili mluvit pomalu, ale tady učitel mluvil plynule česky, což byla obrovská zátěž a stres. Spoustu z nás to chtělo vzdát, ale nechtěli jsme udělat ostudu rodině, protože doma každý čekal na to, až se vrátí doktor, tak jsme se snažili, učili</i>	Vím, že musím
Motivace k dalšímu životu u nás	č. 64, 65, č. 66	<i>Já žiji v České republice velmi rád. Vlastně tady žiji déle, než jsem žil v Jemenu. Mám tady i spoustu přátel a už ji beru jako domov. Ale když jedu do Jemenu, je mi vždycky smutnou, protože tam mám ségry a vlastně zbytek rodiny</i>	Stesk a smutek po domovu
Pocit diskriminace	č. 50, 51	<i>V Česku asi to, že vás občas neberou jako stejně rovného občana, mají ošklivé pohledy, ale teďka už je to mnohem lepší</i>	Vnímání nedůvěry majority
Důležitost vzdělání	č. 121,122	<i>Děti jsou tady se mnou, učí se, jsou chytré, budou studovat, budou přínosem pro tento stát</i>	Hodnota vzdělání
Zklamání a naděje	č. 130,131	<i>Ale to jsem si myslel, že se vrátíme do Jemenu pracovat, ať nezklamu rodiče, ale tam na mě koukali jako na cizince. Moje komunita jsou moji spolužáci v Česku...v Jemenu se na mě koukají jak na cizince a hází klacky pod nohy</i>	Cizincem ve své rodné zemi

Silné rodinné pouto Odpovědnost k rodině	123	<i>Já jsem tady proto, aby ty děti měli lepší život</i>	Hlavní motivace v České republice
Důležitost zodpovědnosti za svůj život Spoléhat se na vlastní síly-nečekat na pomoc státu	28, 70, 32, 33	<i>Začal těžký boj, spoustu z nás to chtělo vzdát, ale nechtěli jsme udělat ostudu rodině, protože doma každý čekal na to, až se vrátí doktor.... Snažili, učili, těšili se na víkend, až doženeme vše, co jsme během týdne nestihli...a díky tomu jsem se zapojil do společnosti</i>	Vím, že musím
Aktivní zapojení do společnosti	37, 70	<i>Společně na češtinu, pak do hospody, kde jsme měli kamarády i mezi Čechy a nebyli jsme úplně izolováni. Myslím, že jsme se integrovali do společnosti pozvolna, ale ve velice krátkém horizontu času. V průběhu prvního roku jsme byli zařazeni v komunitě mezi Čechy</i>	Otevřenost novým možnostem
Opuštění aspektů svých tradic. Uplatňování aspektů islámu podle svých osobních preferencí	70, 71	<i>Dodržuji jeho hodnoty, jako neublížit někomu... jsem musel studovat češtinu, českou kulturu a díky tomu jsem se zapojil do společnosti a zbourala se bariéra mezi námi a českými lidmi. Ti, co přijedou v komunitě, tak zůstávají stejní, mají stejné chování a nezmění se</i>	Bez vazby na komunitu
Rodina jako zdroj podpory a pomoci. Nesoudržnost v České republice. Chyba v systému	42, 44, 97	<i>Nebude mít kdo pracovat, a kdo žít staré obyvatele. Na rozdíl od Islámu, kde je rodina podporovaná</i>	Bez promyšlené budoucnosti
Vnímání vztahu k arabským imigrantům	80, 81	<i>Jakmile slyší lidi Arab, tak si představí nebezpečí...lidé jsou zvědaví. Třeba když jsem šel jako mladý s kamarádem do hospody, tak na nás lidé koukali, pak jsme si popovídali a byli velmi přátelští. Ale já mám hodně českých přátel, dělám s nimi, manželka je Češka, děti napůl také</i>	Vnímání nedůvěry majority
Obohacení České republiky pracovním nasazením, obchodem, jazykovými kompetencemi, přizpůsobivostí	99	<i>V Jemenu se říká, že kdo se chce dostat do ráje, musí nejdříve získat přízeň rodičů. Tady mají lidé hodně práce a málo dětí. Tam je sedm dětí doma, tři nepracují, tak se starají o ostatní Arabové umí 3 až 4 jazyky</i>	Svěřená příležitost

Učenlivost jako hodnota komunity	94	<i>Můžu ale obohatit i kulturou, nebo tou mezigenerační solidaritou, ano rodina ta je nejbližší.</i>	
Individuální odpovědnost Nezávislost při překonávání výzev bez pomoci ostatních, státu Význam osobního úsilí a vytrvalosti pro dosažení úspěchu Důležitost aspektů samostatnosti Snaha o integraci a adaptaci do nového sociokulturního prostředí	64, 65	<i>Každý musí bojovat sám za sebe, ale jako sám za sebe doslovně, musí se učit češtinu, musí být slušný, musí mít vazbu k Jemenu</i>	Důležitost odpovědnosti za svůj život
			Práce na sobě

Příloha 4 – Integrační tabulka

Zastřešující témata	Výskyt témat				
	FARID	NABI	SALEH	RABIH	BALAL
Základním cílem Evropa	Cílovou zemí nebyla jen Česká republika, ale jakýkoliv stát Evropy	Lékaři bez hranic mi byla nabídnuta možnost studovat medicínu někde v cizině	Stát v područí Sovětského svazu a ostatních států socialistických	X	Studovat v Evropě, doma dobrá vizitka, nepočítal jsem s tím, že zůstanu
Bez pomoci státu	X	X	Stipendium	Všechny peníze jsem si vydělal sám, od státu jsem nedostal nic, pomohl brácha	Stipendium
Bod zlomu	A když to je 10 let, tak už konec, vztah nemáte	Pak se však stal zázrak, žádosti bylo vyhověno díky profesorovi	Aby byla větší bezpečnost pro všechny dostupnost vzdělání a možnost života	X	Po pěti měsících vrátit zpátky domů, táta říkal, vydrž, bude líp
Česko jako místo k životu	Pro rodina a život a taky pro vzdělání dětí. Když porovnám s Německo, tak tady mnohem přátelštější	Osobně je mi nejlépe tady, navštívil jsem různé země s národním týmem, byl jsem v USA, ale v Česku se mi líbí nejvíce	Nikdo nechce zpět domu do Jemenu. Kdo nemusí tak se nevrátí	Tak jsem se v roce 2007 rozhodl, že tu zůstanu natrvalo	Já jsem tady proto, aby děti měli lepší život
Dobrovolné opuštění vlastní země	Jsem ztratil člověči přesvědčení k setrvání ve svém rodném státě	My všichni do jednoho by jsme klidně vyměnili za ten ráj, kterému se říká Evropa. Musím jít za svým snem, být lékařem	Byl dotazník, do kterého sprátceného státu chceme přijet. Ano vystudovat byl hlavní cíl.	Já přišel poprvé v roce 1996 po zavedení nového zákona a sloučil se na bratra	Po ukončení gymnázia, ti, co měli lepší známky, mohli odjet studovat do zahraničí, já naštěstí měl

Hodnota vzdělání na společenském žebříčku	My jsme jako všechno ztratili, jazyk, vzdělávání, snažil jsem se hodně učit, proto jsem si našel práci	Každý si musí jít za svým cílem, snažit se. Nejlepším zážitkem aprobace – stal jsem se lékařem	Člověk se musí stále učit, být slušný. U nás nebylo možné studovat obory jako filozofie, ekonomie a mnoho dalších	Děti jsou na gymnáziu, vzdělání je důležitá hodnota, tlačíme na ně	Hodně se učí, jsou chytré, studují, budou přínosem pro tento stát
Otevřenost novým možnostem	Ale s tímhle člověkem musí počítat, já jsem si rozhod, že opustím, tak já jsem opustil	Zkusit ještě jinou životní cestu a poznat něco jiného.	Studovat v Evropě, protože pak je to u nás doma dobrá vizitka, nepočítal jsem, že tady už zůstanu	Bratr říkal, že je tdy krásně klid a málo cizinců, tak jsem se rozhodl	Vždycky jsem chtěl studovat v Evropě. Začlenil jsem se
Podpora a pomoc	Integrační program mně pomohl s tím bydlením, a ještě nějaký kurzy	Chtěli mě od první chvíle pomoci. Kdybych pak chtěl, tak se za mě organizace postaví	X	X	X
Potřeba bezpečí	Že jedu, ale nevím kam, ani nevím, co mi to stane, protože já jsem si rozhod, já jsem opustil	X	X	X	X
Přijetí prvků české kultury	České tradice ano, slavím Vánoce, znám a držím státní svátky české	Obě kultury byly hodně daleko od sebe, proto musel jeden polevit. Musel jsem najít odvahu, překonat se	Myslím, že jsme se integrovali do společnosti v krátkém horizontu času. V průběhu prvního roku jsme byli zařazeni v komunitě mezi Čechy	Já jsem tady proto, aby ty děti měli lepší život. Zbytek mých kamarádů jsou Češi.	Dodržuji hodnoty, neublížím někomu. Studoval jsem češtinu, českou kulturu a díky tomu jsem se zapojil do společnosti

Práce na sobě	To znamená, že nějakou dobu jsme museli na sobě pracovat, aby mi dostaneme aspoň na nula	Uspěl jsem v Praze na 1. Lékařské fakultě.	Ale jako mít zodpovědnost sám za sebe doslovně, musí se učit být slušný	Pořád pracuji, zatímco tady když ztratíte práci, tak to obrovský stres	Každý musí bojovat sám za sebe, hodně se učit, pracovat
Vím, že musím- výzvy	Nesmíme být takový rozmazlený, jak jsme byli doma	Proto jsem musel najít odvalu sám v sobě se překonat a najít si svůj způsob života	Musím makat, mít dvě práce zatímco v Jemenu se o vás postará vaše velká rodina	aby ty děti měli lepší život	Musím, aby ty děti měli lepší život
Zklamání a naděje	My jsme jako všechno ztratili, jako svoji jazyk, vzdělávání, ztratili svoji příbuzný, rodiče kamarády, známé	Evropského způsobu života z liberalismu a ze svobody, která mi přinesla největší nesvobodu	Tady člověk 20 nebo 25 let bydlí a splníte všechny podmínky pro pobyt, proč vám nedají občanství a nevyhoví Vám	X	X
Těžký začátek	Že my jsme nebyli na nule, my jsme byli na minus deset Kvůli jazykovým bariérám jsme nemohli jako pracovat na naše obory	Musel jsem projít záchytným sektorem, kde se mnou probírali důvody žádosti o azyl. Byl jsem v táboře po celou dobu	X	X	Byla deprese, člověk se cítí sám. Když jsem se naučil česky, bylo to lepší
Udělování azylu	A naše žádost byla schválena v roce 1992	Problém mohl přímo ohrozit moji existenci v Česku. Mé žádosti nakonec bylo vyhověno	X	X	X
Základní hodnoty houževnatost, cílevědomost a pracovitost	Nikdy jsem se nebál pracovat, a snažil jsem se i učit	Člověk musí vědět, co chce, musí být pracovitý, cílevědomý	Každý musí bojovat sám za sebe, musí se učit češtinu, musí být slušný, pracovat	Musím hodně makat, pak jsou benefity	Sanžil jsem se, učil, těšil na víkend, abych dohnal všední dny. Šel jsem za svým cílem

Nejlepší zážitek a vzpomínky na zemi původu	Jako my jsme byli doma, a to je nejlepší zážitek.	Rodina všichni příbuzní	Rodina všichni příbuzní	Rodina všichni příbuzní	Rodina všichni příbuzní
Vnímání majority	Byli na mě vždycky slušní, a dnes už je to zase lepší	Člověk musí umět přijmout novou kulturu a chování, a chování, přizpůsobit se	Pro mě je důležité, chování jiných lidí, netyranizování a šikana, jako v Jemenu	Všichni moji kamarádi jsou Češi	Studium mi dalo nejvíce přátel, stýkáme se dodnes
Rovnost	Necítil jsem diskriminace, mnohem častější byly nedorozumění ohledně detailů každodenního života	Osobně jsem měl problém jen těsně po příjezdu, dostal jsem se do střetu se skinheady	Ale Češi to berou tak, že všichni muslimové jsou stejné, ale to není pravda, jsou tam individuality, ale to je stejné jako u Vás	Já osobně jsem nikdy žádný velký problém neměl. Občas někdo ošklivě kouká, ale to je člověk od člověka	Jakmile slyší Arab, taksi představitel nebezpečí, lidé jsou zvědaví, třeba v hospodě nejdřív koukají, lidé jsou různí
Bez vazby na svou komunitu	S Afghánci se moc nesetkáváme, jenom kdyby náhodou nějaký svátek nebo nějaký pohřeb	X	X	Všichni moji kamarádi jsou Češi, znám dva Libanonce	X
Cizincem ve vlastní zemi	Afghánský národ vůbec neexistuje, cizincem jsem už ve své domovské zemi	Kurdové byli ustavičně potlačováni, nikdo neměl zájem o kurdskou otázku, o jakoukoliv autonomii Kurdistanu	Střílí, a ani letiště nefungují, vlastně žádná infrastruktura	Já jsem původem z Palestiny, ale narozen v Libanonu, já jsem cizincem vlastně všude	V Jemenu na mě koukají jak na cizince, hází mi klacky pod nohy, bojí se konkurence

Legenda:

1 respondent
2 respondenti
3 respondenti
4 respondenti
5 respondentů

Příloha 5 – Přepis rozhovoru „Farid“

Jméno	Pohlaví	Věk	Vzdělání	Země původu	Ekonomická aktivita	Účel pobytu
Farid	muž	58 let	VŠ	Afghánistán	Technický specialista	azyl

1 Dobrý den, jak se Vám daří, sdělíte mi pár slov ve vašem rodném jazyce?

2 Ano, dobrý den, můj rodný jazyk je perský a nyní vás pozdravím
3 v perštině....., to bylo takový pozdrav, dobrý den, jak se
4 máte, jaký máte den, to byl takový normální pozdrav v perštině.

5 Jaké to bylo u Vás doma, můžete mně popsat pracovní oblast, sociální, zdravotnictví?

6 Ted'ko vám to stručně řeknu o situaci v Afghánistánu, mé rodné zemi. Co bylo před cestováním
7 z mé rodné země. Musím strastiplnou cestou bez prostředků bez cíle to rozdělit na 2 části. 1
8 část jako osmdesátých letech, který už situace bylo jako normální, tam jako fungoval vláda
9 fungoval systém, co se týče zdravotní, sociální, a školství to bylo stejný jako ostatní
10 středoasijský země em samozřejmě co se týče oblasti zdravotnictví, tak stát pomáhal všechny
11 pacienty, to znamená že i zdravotnictví byl státní a bylo zadarmo, ale samozřejmě součástí toho
12 státního byly i soukromé polikliniky nebo nemocnice, tedy už lidi jako měli na výběr jako buď
13 soukromé zdravotnictví nebo státní, kde i vše měli zadarmo, ale na té soukromé oni museli
14 zaplatit a pak každý den lékař který pracoval na státní subjekty tak měl svoje soukromé ordinace
15 a nějak odpoledne až do večera ordinoval nějaké lidi jako OSVČ. A tak co se týče školství tak
16 bylo vše zadarmo, a to od školky až po škola až do vysoká škola tam všechno zaplatil stát. Tam
17 žádný, v době, kdy jsme tam byli, tedy v 80 letech jako soukromá škola tam skoro nebylo, ale
18 všechno to bylo státní. Tak co se týče na té další sociální systém, tak sociální systém jak
19 momentální je běžný v Evropě, tam to nebylo, všechno státní to znamená že stát jenom pomohl
20 státním pracovníkům, když dostali do důchodu oni získali důchod, důchodový systém tam
21 samozřejmě byl, a každý, který měl bakalář nebo maturita stát je zaměstnal ve státní správa a
22 to bylo, protože tam nebyly dostačující gramotní lidí na ty oblasti, většinou tam pracovali v
23 zemědělství nebo na horách bílí samozřejmě my jsme měli jako málo gramotní lidi a to každý,
24 který měl alespoň maturitu, mohl získat práce ve státní správě. Další, jako sociální systémy v
25 případě, který jako člověk je nemocný nebo jeden invaliditu tak stát nepomohl, prostě tak to
26 bylo. Hlavně pro jenom státní podpora státní peníze byl pro státní zaměstnance, ale ti, kteří byli

27 v oblasti soukromě nebo byli OSVČ nebo podnikateli nebo zemědělci, ono se museli postarat
28 sami. V případě, kterými byly nouze, nikdo mimo to nepomohlo, jenom jako mezi sebou, to
29 znamená, kteří žijí ve vesničce, oni pomáhali mezi sebou, příbuzní a rodiny a těm nejslabším
30 nebo zranitelným pomohli příbuzní nebo rodina nebo takový soukromý sociální systém, a ne
31 státní sociální systém.

32 **Děkuji, a co vás vedlo opustit zemi původu?**

33 Ano, všechno fungovalo, všechno bylo dobrý, sám jsem vystudoval vysokou školu, taky
34 pracoval státní správy, akorát začal občanská válka, protože samozřejmě víte o tom, že v 80
35 letech Afganistánu byl takový pod socialismem, takový režim to bylo a pak jako všechno, jako
36 Střední Evropě, jak východní Evropě, jak východní Asie ty oblasti byly pod podporu Sovětský
37 svaz. Po pádu Sovětský svaz samozřejmě jako ruská armáda měla invaze v Afghánistánu. Ale
38 boj nebo válka, ale většinou bylo mimo města, to bylo na horách nebo na hranicích. Akorát,
39 když jako padal Sovětský svaz, tak ten afghánský režim, který byl podporován ze strany
40 Sovětský svaz, taky ztratil svoji podporu. A povstalci, kteří bojovali proti komunistický režim
41 oni čím dál víc byli silnější. Pak v roce 91, konce 91 a začátku 92 oni se dostali na moc a pak
42 začali ti povstalci mezi sebou bojovat a pak vznikla občanská válka v Afghánistánu. A pak
43 situace byla tak, že jsme neměli tu volnost, buď se spojíme na tu válku, jako jedna strana
44 podporuje a když nepodporujeme žádná strana, a nechceme žádný válečný konflikty, tak další
45 možnost bylo utéct od toho, od této situace, tedy my jsme se rozhodli, že se k žádný válečný
46 konflikty nespojíme a radši odjedeme na nějakou dobu pryč od toho situace. Proto já jsem
47 cestoval od hlavní město Kábulu do severní části Afghánistánu na provincii Nazarchi, tam bylo
48 totiž klidnější, tam občanská válka nebylo moc silný, když občanská válka bylo centralizována
49 v hlavním městě Kábulu. A když my jsme už ztratili naději a válka může pokračovat několik
50 let, potom my jsme překročili hranice do Uzbekistánu, sousední země a potom pokračovali dál
51 do Rusko, Ukrajinu a samozřejmě bychom chtěli nějakým způsobem dostat Západní Evropa a
52 když už jsme dostali na území České republiky, už jsme věděli, že v rámci Dublinské dohody,
53 každý, kdo se dostane do státu bezpečí, nemá pokračovat dál a musí ho požádat o azyl. Cílovou
54 zemí nebyla Česká republika, ale stát Evropy.

55 **Vy jste cestoval s manželkou?**

56 Ano, s manželkou a měli jsme dítě, kterému byl rok. A potom my jsme byli v době, který už
57 Česká republika taky podepisovali ženevské konvence, a bral uprchlíky a pomáhal uprchlíky a
58 dávali povolení k pobytu nebo azyl nebo různý jako doplňkové ochrany nebo mezinárodní

59 ochrany. A samozřejmě my jsme dávali jako nějaký pohovor, ukazovali svoji totožnost
60 ukazovali svoji problémy, to znamená jako my jsme nebyli lidi, který jako nikdo nezná naše
61 identita a všechno my jsme tam poskytovali a mluvili o svoje problémy a samozřejmě naše
62 žádost byla vyhověna v roce 1992.

63 **Byla vaše cílová země Česká republika?**

64 Naše cílová země jako přímo nebyla Česká republika, byl to bezpečný stát, když vezmeme ty
65 cesty je už vidět, že tady je pro nás bezpečí a Česká republika poskytuje azyl pro lidi, které mají
66 politické problémy, pak bychom tak říkali, že už nikam nepojedeme dál, a teď budeme jako
67 požádat o azyl a půjdeme počkat do té doby, jak Afghánistán bude klid a válka končí. A
68 samozřejmě my jsme tady žili 5 let jako prozatímní, protože my jsme mysleli, že jako každý
69 měsíc nebo jako další rok my pojedeme domů. Když jsem v rámci toho získal integrační byt,
70 přišel do Brtnice, tak moji známí zeptali, vždyť máš zahradu, proč už nemáš nějaký stromček?
71 Já si myslel, že každý jaro do podzimu už jedu domů. Jako vůbec já jsem nemyslel, že tady
72 zůstanu dlouho. Ale situace v Afghánistánu nezlepšilo a válka pořád jako pokračovala, až do
73 2001, 2002, a na druhé straně děti začaly chodit do školy a pak samozřejmě tady naučili český
74 jazyk a my jsme už kvůli děti tady zůstali.

75 **Takže předtím jste byli v azylovém zařízení?**

76 Jako na začátku samozřejmě, na začátku na azylové zařízení na Červený újezd, Byliny a asi dva
77 měsíce my jsme tam byli a potom hned nějaký integrační středisko na Ústí nad Labem a potom
78 ta Brtnice, Velké Popovice.

79 **Jak jste se dozvěděl, že Česká republika pomáhá uprchlíkům?**

80 Jako když pojedu z jednoho místo na další, samozřejmě potkávám s někým a náhodou jsem
81 potkal jeden Afghánci, který on byl bývalý student, a tady studoval v osmdesátých letech a
82 nemohl vrátit domů, a když byl na cizinecké policie a oni říkali, že jediná možnost, že jestli
83 chceš zůstat, tak musíš požádat o azyl. A když on se to dozvěděl, a byl na tom středisko a
84 požádal o azyl a potom jsem ho náhodou taky potkal a on mě informoval, že tady jakoby
85 můžeme taky požádat o azyl.

86 **Internet, byla možnost?**

87 Vůbec, ani my jsme neuměli český jazyk, aby nějaký článek.

88 **A ještě trošičku blíž k cestě, jak proběhla s malým dítětem cesta?**

89 Cesta byla těžká, protože jako první cestování to bylo tak že jako člověk neví, kam jede to je
90 pořád, jede dál, ale neví, kam končí a prostě jako z Afghánistánu do České republiky tam nám
91 to trvalo rok, to trvalo dlouho. To znamená dva měsíce v Uzbekistánu, tři měsíce v Moskvě.

92 **To jste stopovali?**

93 Protože samozřejmě když my jsme utíkali ty naše příbuzný naše spolužáky naše kamarády, oni
94 také utíkali a pak přes telefon jsme byli spojený to znamená, když jsme byli někde, moji
95 kamarády nebo příbuzný, když byli v Taškentu, v Uzbekistánu oni nás informovali, přijďte
96 sem, je tady možnost jako přes nějaký mezinárodní organizace dostaneme do Evropy nebo
97 někam. Pak my jsme byli na tom Uzbekistánu a viděli, že tam to nejde, tak nějaký moji známí
98 byli v Moskvě, byli bývalí studenti a říkali, tak přijďte sem, tady už Červený kříž pomáhá
99 uprchlíkům. Stejně když přišli Talibán do Kábulu, jako teďko, už celý svět pomáhal ty
100 Afghánci, který utíká. A Česká republika vzala kolem 200 lidí. A červený kříž taky pomáhal a
101 poslal do různých zemí. Moji známí říkali, přijďte do Moskvy. Samozřejmě to nebylo
102 v Moskvě, jak oni říkali a ty pomoc už to nebylo takové jako silné, protože tam bylo davy lidí
103 a jako o ty lidi možnost dostat se dál bylo strašně málo. My jsme žili v nějaký studentský koleje
104 jako v jednom pokoji, jak nám to dávali. Potom my jsme viděli, že v Moskvě je hodně drahý
105 jako živobytí, bydlení a v Ukrajině bylo všechno levnější, už rozdělovali Ukrajina a Rusko, což
106 na Ukrajině všechno bylo levnější, pak jsme přistěhovali tam, samozřejmě celou dobu jsme
107 pracovali, jako že jsme koupili nějaký zboží od Moskvy a podávali tam v Ukrajině, aby získali
108 nějakým obchodováním na potřebné náklady, na živobytí.

109 **To je druhá věc, finanční náklady, to jste si vezli nějaké finanční prostředky?**

110 Vzali jsme si sebou, přivydělávali jsme si také, někdy jsme byli ztrátový, někdy vydělali a
111 čerpali jsme peníze, který jsme si vezli samozřejmě.

112 **Vlastně si to mohou dovolit jenom ti, co mají něco našetřeného**

113 No to tedy určitě.

114 **Ještě pokud by šlo upřesnit, co jste musel učinit, než jste vstoupil do České republiky?**

115 Jo, to bylo tak že to zázemí, co jsme měli v Afghánistánu, jsme nechali pro rodiče, se kterými
116 jsme žili s manželkou s rodičem, a my jsme byli studenti, skončili jako studování a začali

117 pracovat a už to bylo občanská válka, ještě než my jsme byli samostatní, bydleli jsme, my jsme
118 vzali svoje jako oblečení a potřebný věci a nějaké peníze a odešli jsme.

119 **Takže jste byli mladí, vše bylo jednodušší, zvládali jste ...jak jste to zvládnul, byl to stres?**

120 Opravdu neměli, protože za první my jsme byli mladí a na druhou stranu, když jsme překročili
121 hranice Afghánistánu my, jako všechno ztratili, jako svoji jazyk, vzdělávání, ztratili svoji
122 příbuzný rodiče kamarády, známí ale získali život, protože už během překročení hranice už
123 jsme se dozvěděli, že nás nikdo nezastřelí a nepadá nějaký bomby a nesestřelí mě nějaké rakety
124 to už pro nás bylo velký úspěch. Ale s tím musí člověk počítat, že jede, neví kam, co se mi
125 stane...Potom my jsme si říkali, že další víc už to záleží na našem schopnost a na náš a pracovitý
126 a na náš nadějí a energie proto když člověk taková situace je myslím, že jako ten adrenalin
127 turistů, tedy ten stres, je jiný typ stres jako ne takový stres, co mám dělat. Tam je nějaký jiný
128 stres, který člověk začíná bojovat o život a ten už to dává adrenalin a samozřejmě na to je
129 spojený to mladiství a toho že člověk chce pořád zkusit něco nového, pořád chce jít dál a vidět
130 jako nový systém, novinky, a to všechno pro nás bylo takový velký dobrodružství, ale na to
131 jako musím poděkovat manželka, která opravdu jako držela nás a my jsme byli jako dva
132 kamarády jako dva přáteli my jsme byli který jsme chtěli toto těžko, že musíme spolu zvládnout.
133 Jeden druhého jsme podporovali, psychický a takový morálně. A když jsem byl psychicky
134 tlačení nebo stresovaný, ona mně pomohla, a já nějakou jinou dobu zase pomohl jí a to
135 znamenalo, že proto jsme to zvládli.

136 **A vy jste měli ročního chlapečka?**

137 Ještě jo.

138 **A co vám vlastně chybí ze země původu, co postrádáte?**

139 Musím to rozdělit na dva části. První kdy jsme jako už začali cestovat všechno a pro nás bylo
140 všechno nové a spoustu věcí nám tam chybí, protože jako chybělo jazyk, chybělo tradice a
141 mentalita toho země původu, kterým my jsme tam vyrostli a my jsme byli tam jako klidnější a
142 vzdělávání taky nám to chybí protože my jsme absolvovali jako vysokou školou, ale tady jako
143 kvůli jazykovým bariérám jsme nemohli jako pracovat na naše obory a zázemí jsme ztratili,
144 získat práce taky bylo těžký, a jako to znamená že my jsme ztratili všechno nejenom vždycky
145 řeknu že my jsme nebyli na nule, my jsme byli na mínus deset, to znamená že nějakou dobu
146 jsme museli na sobě pracovat, aby mi dostaneme aspoň na nula a potom od nuly začínat dál to
147 je prostě před sebou, my jsme věděli že mí musíme nejdřív všechno co mi jsme měli a to ztratili

148 jako svoji jazyk, vzdělávání, ztratili svoji příbuzný, rodiče kamarády, známé a nějaký věci který
149 máme na sebe musíme taky ztratit a vyhodit a najít něco nového a to je to že my nesmíme být
150 takový rozmazlený jak jsme byli doma nesmíme být takové pohodlí jak my jsme byli tam. Proto
151 my jsme tak pracovali oba já i žena, možná jako každý den 15,16 hodin my jsme pracovali,
152 vedle toho jsme museli naučit český jazyk, my jsme museli, jako úplně jako přijímat toho nova
153 kultur a nové jako chování. Proto to bylo něco pro nás, co chybí a my jsme na to úplně
154 zapomínali, na to, co nám to chybí, protože my jsme museli na nás instalovat něco nového, ale
155 teďko během doby už je tak že už nám tu nic nechybí, protože co mi jsme byli tam, už jsme
156 ztratili, už nejsme tam, když už noví lidé za námi přijdou z původní země a s námi mluví, víme,
157 že my jsme už něco jiného.

158 **To ano, ale rodina, vazby na rodinu.**

159 Samozřejmě. No ano, jo, a pak už musím s tímhle tím počítat že dlouho nevidíme, možné nikdy
160 neuvidíme, ale samozřejmě už je to třicet let co jsem neviděl svojí mámu, a samozřejmě můj
161 otec taky byl nemocný, umřel, a já jsem ho neviděl, ale s tímhle člověk musí počítat, když si
162 vezme svoji bagáž, svoji tašku sbalí, a musí s tímto počítat, že jedu, ale nevím kam, ani nevím
163 co mi to stane, protože já jsem se rozhod že opustím, tak já jsem opustil, ale ty lidi, který pořád
164 mají ty vazby tam, a pořád si přiváží jejich kulturu sem a s tímto souvisí, že oni jsou pořád
165 deprimovaný a stresovaný, protože jsou mezi, ani nejsou tam, ani nejsou tady. A když mi jsme
166 už tam skončili a říkali neshledanou, a už tady jako začali znovu, už to pro nás bylo jednodušší.
167 Nevnímal jsem za ten čas, že Česko nabízí prostor pro rodina a život a taky pro vzdělání dětí.

168 **Kdybyste měl možnost něco změnit, co by to bylo? Nelitujete toho, že jste opustil**
169 **Afganistán? Kdyby tam nebyla občanská válka, byl jste v naději, že se vrátíte zpět.**

170 Tak prvních 10let ano, pořád nám to jako chybělo, naše rodný země pořád my jsme chtěli vrátit.
171 Prvních 5 let to stoprocentně jsme se chtěli vrátit, další 5 let taky my jsme považovali, že se
172 vrátíme, že nám tu chybí, ale potom už konec už ty vazby automaticky to končí tak už tam
173 žádný vazby nemáte, protože během té doby vaše přátelé, známí, taky cestují a na to místo kde
174 my jsme žili na tu ulice která jsme žili už to přišli úplně nový lidi a nový budovy nový systém
175 nový tedy my jsme tam už cizinci ani to naše chování, ani to jejich chování už je trošku jako
176 jinak proto už člověk je čím dál čím rozdíl. A teď vůbec jako na posledních 10 let vůbec
177 nepovažujeme, protože pro nás je to už ztracený. Vlastně nic nám tu nechybí, protože my jsme
178 už po zapomněli na to. Prvních 5 let jsme se chtěli vrátit, dalších pět let uvažuji, že možná

179 půjdu a možná nepůjdu, a když to je 10 let, tak už konec vztah nemáte, musím poděkovat
180 manželka, která opravdu jako držela nás nad vodou.

181 **Sdělíte mi nejhorší zážitek a nejlepší zážitek ze země původu a České republiky?**

182 Můžu vám to říct, to není problém. Nejhorší... tedy nejlepší zážitek ze svojí původní země to
183 bylo tak, když my jsme žili s rodiči a příbuznými měli jsme svůj rodný jazyk, neměli jsme
184 vůbec žádný stresy, necítili jsme se cizinci, jako my jsme byli doma, a to je nejlepší zážitek,
185 my jsme byli opravdu jako v pohodě, člověk už nikdy v životě nemůže tento pocit potom najít,
186 to je takový krásný pocit krásný zážitek, že jste doma mezi svoje a tak. A nejhorší zážitek, že
187 váš spoluobčan chce vás zabít, vaše soused chce vás zabít kvůli politický názory nebo
188 náboženství nebo etnický většinou u nás etnický problémy je taky, a to je nejhorší zážitek že
189 nemůžete mezi svoje spoluobčany žít a vezmete svoje kufr a cestujete a chcete zachránit svůj
190 život před svoje spoluobčany to je nejhorší zážitek. A ta cesta byla strastiplná, ale je to prostě
191 cesta a ta má vždy své překážky, člověk může pokračovat, ale to je i stejný jako že cestujete
192 autem a píchnete kolo a musíte ho vyměnit. To prostě tak považují, že to k cestě patří ty
193 překážky, ale protože pro nás bylo cestování pro mladý lidi který chtějí cestovat to je taky
194 zážitek to nebylo jako špatný opravdu protože každý krok učiní člověk něco nového na každý
195 krok tak vidíte nový systém, noví lidé tedy jaksi jako stopař okolo zeměkoule jezdí jako stojíme
196 na silnici, jako ti mladí lidi v Evropě když chtějí získat zkušenosti, nebo tak vezmu svůj batoh
197 stojí na silnice a chtějí na jiné místo, takto to považují, byla to naše první dlouhá cesta jako do
198 zahraničí to je pro nás byl zážitek. A pak co se týče na toho České republiky, jaký zážitek, jaký
199 je těžký zážitek bylo tak, když dostanu do země České republiky, já jsem už měl podobný
200 zážitek, protože já jsem cítil, že to tu znám ty prostory, a to mě zajímalo, že jak to. Když jsme
201 byli na Ústí nad Labem, já jsem věděl, že to místo, jak je znám, protože je stejný trolejbusy v
202 80 letech vyrobeno škoda Plzeň jezdili v Kábulu, tak jezdily v Ústí nad Labem, a to bylo to
203 jako, že to vidíte, že to není cizí země. Například když jsme podívali na český filmy, tam my
204 jsme viděli 3 oříšky pro Popelku, špenát, a takhle tehdy každý pátek vysílali v Kábulu.
205 Například jako já slyšel tady nejednou Karla Gotta, Lucie Bila, který taky slyšel v Kábulu, a tu
206 už jako bylo tak, že během těch 80-tek, podle toho internacionalismus, který je v době
207 komunismu to bylo, tak to už způsob český výroby, česká kultura už jako byly v Kábulu a my
208 jsme na to byli i zvyklé, to znamená to český bonbony a takový věci.

209 **V jakém roce to bylo, když jste opustil zemi?**

210 V 1992, a v 1993 my jsme už byli tady. Bylo to na stejné úrovni, naše děti, naše mládež, chodili
211 do univerzity, do školy stejně jako Česko, jako v té době byla televize, hudba, životních
212 prostředí, to bylo stejný, jako ale potom tam byla válka a tady už to bylo demokracie a pak už
213 to bylo jako různý.

214 **Takže to je vlastně ten příjemný zážitek, když jste přijeli, a třeba bylo tam něco**
215 **nepříjemného?**

216 To opravdu ne, můžu říct, že ne naopak tady jako víc zůstanu. Já vím, že jako tý administrativa
217 bylo složitý a těžký, ale je to neberu, jako toho já to беру, že to bylo potřeba toto. A na druhou
218 stranu, jako opravdu lidi se k nám chovali dobře, jako nikdy my jsme neměli nějaké
219 nepříjemnosti od úřadů lidí. Necítil jsem diskriminace, jako to dělám legraci musím to někam
220 napsat, existuje tak jeden příklad nevýhody našeho mladšího syna, který se narodil tady v České
221 republice v roce 1996, samozřejmě jsem na cizinecká policie požádal, jako rodný list jsem tam
222 přivezl, a oni mě vedoucí byla paní Anička, a jo gratuluji vám řekla a razítko dali na to povolení
223 k pobytu, takový byl to zelený sešit, jestli tomu rozumíte, toho novorozence, a pak my jsme ho
224 odvezli na zdravotní pojištění, sociální oddělení, aby jako novorozenec dostal výhody, a to my
225 jsme viděli, že žije on na černo v České republice, protože my jsme museli na cizinecké policii
226 přihlásit a vyplnit nějaký formulář, a oni musí vydat rozhodnutí. Byli na mě vždycky slušní, a
227 dnes už je to zase lepší.

228 **Toto byla chyba úřednice, jedince?**

229 Jako ano, ale беру to jako dobrý zážitek, nebyl tak špatný. On se narodil do České republiky,
230 ale jeho pobyt nebyl legální, teď má český občanství a pracuje jako právník.

231 **Ale drahý byl asi...**

232 Ano.

233 **Měl jste kvůli tomu dluh vůči ČR?**

234 Ne, ne ono se to všechno vyřešilo, akorát zase administrativa a vše dokolečka, ale jsem na to
235 zvyklý.

236 **Byl jste nejdřív zaměstnancem, poté podnikal, děláte tlumočníka, ochutnal jste úplně vše.**
237 **Tenkrát když jste sem přijeli, jaké organizace vám pomohly. Mezinárodní organizace**
238 **fungovaly v Moskvě, jak jste uvedl Červený kříž.**

239 Tady v Česku byla Charite nebo charita České republiky tady v té době fungovala, a ještě jako
240 poradna pro integraci, paní Kubíčková byla ředitelka. To je jediné to ale já osobně nikdy tam
241 nešel, a nikdy nepožádal, že já mám nějaký problémy a vyřešte ale jako já jsem byl jeden z
242 mála uprchlíků, který jako hned po 3 měsíce mohl komunikovat v český jazyk ale samozřejmě
243 s chybami, ale zvládl jsem za 3 měsíce komunikovat, protože moji základ byly ruský jazyk, a
244 když jsem nemohl v češtině, já jsem to načal jako v ruštině. Ano já jenom jako tlumočník jsem
245 byl v poradně pro integrace s nějakým klientem nějakým dalším uprchlíkem, kterému jsem
246 pomohl. A potom postupně oni mě volali, já jsem byl dobrovolný tlumočník tam a potom
247 samozřejmě je tady, jako byli další. Integrační program mně pomohl s tím bydlením a ještě
248 nějaký kurz češtiny a ony pro nás v ústí nad Labem udělali nějaké 3 měsíce a taky mně hodně
249 pomohl tam jako ten integrační, jako žadateli o azyl a jediné jako bydlet v brtnice pro nás na
250 začátku bylo těžké protože to byla malá vesnice ale my jsme žili ve velkém městě a nebyli
251 zvyklí na ten vesnický systém trvalo nám to, ale potom nám to líbilo, že to je mnohem lepší
252 místo, ale spojení s Praha to bylo v té době moc těžký protože jenom 2 autobusy ráno a 2
253 odpoledne a 2 večer kdyby náhodu my jsme nemohli na ty 2 autobusy my jsme museli čekat
254 dlouho, a to bylo na druhou stranu nám to dávat motivace že musím udělat si řidičák a koupit
255 nějakou škodovku. Problémy to je myslím hned je vyřešit.

256 **Jste členem organizace, pomáháte. A jaké byly možnosti a pomoc pro vás?**

257 Jestli jsem šel na nějaký úřad, viděl jsem, že oni 70 % svojí energie a svoje peníze utratí na
258 svoji interní, protože administrativa v Česku je hodně složitý, protože tam musí sedět jako 3
259 úředníci a všechno udělat, aby dostali nějaké dotace, aby to pak rozdělili účetní a pak vůbec
260 nemají jako čas na toho uprchlíka který chudák tam sedí a potřebuje, aby jeden formulář někdo
261 pomohl, píše. A to jsem to viděl, proto asi osobně nikdy jsem tam nešel. A jak jsem viděl, věděl
262 jsem, že když klienta tam doprovodím a tam pár slov s ním mluvím, to je pro něj nějaká
263 psychická podpora, že ho někdo vyslyší, ale já jsem si všiml, že jenom 30 procent byli schopní,
264 nebo mohli něco vyřešit, jo a jinak ten systém jede dál, jako oni to jedou dál, nemůžou ovlivnit
265 systém. Oni existují, dostanou peníze, dotaci.... Proto já jsem nikdy od žádný nevládky, nikdy
266 nežádal o pomoc a nepotřeboval. Teď spolupracuji nebo jsem členem nevládní organizace, tam
267 je takový multikulturní, když oni mají nějaký problémy pro svoje klienty ani co potřebují,
268 zavolají mě a já to vyřeším. A ještě pro organizace pro pomoc uprchlíkům, s nimi taky mám
269 nějakou dohodu a pro ně udělám tlumočení, když nějaký klient tam pojede a podobně musíte
270 hodně administrativy a málo té přímé péče a je to podobný teda jo, takže člověk musí spoléhat,
271 jako je nejlepší člověk, spoléhá sám na sebe a důležitý je zdokonalit se základ klíčový je

272 zdokonalit se v jazyku asi si myslím. A pak je v roce 2015 my jsme tady založili taková jako
273 ústav pro česko-afghánské vztahy, a to bylo v době, který už česká armáda byla v Afghánistánu,
274 PRT, jako provinční rekonstrukční tým, působili v Afghánistánu a my jsme chtěli, abychom
275 jim taky pomáháme, a toho byl založenou a byl funkční. A většinu v rámci toho ústavu my sami
276 vyřešíme jako problémy naše komunity. To znamená, když někoho umře, to uděláme ten pohřeb
277 toho, když někdo má nějaký problémy na úradech, nedostane například azyl, to znamená, že
278 jako nemůže tam jako obhájit svůj problémy, tak jemu to uděláme nějaký kurzy v češtině, aby
279 naučil česky, pak může jako požádat o trvalý pobyt nebo dlouhodobý pobyt.

280 **Vlastně vy pomáháte v rámci komunity, vy jste neměl tenkrát možnost, protože komunity**
281 **tady asi nebylo, na koho se obrátit akorát bývalé studenti?**

282 Tam už nastal problém, že na toho komunita já jsem zůstal sám, jako všechno dělám sám,
283 všechno myslím jako prostě ... a na 1 stranu všechno ta komunita se vším spoléhá na mě.

284 **Takže to je na tom aktérovi, který to dělá ze srdce.**

285 Na druhou stranu v různých oblastech mám nějaký zkušenosti, který mohu poskytovat, když
286 oni mají nějaký problémy a neví, jak to je. Tak mu to řekneš, ale tvůj problém má nějaké řešení,
287 za nějakou dobu to řeší a pokračuje dál. Taková psychologická pomoc. Já jsem se naučil
288 psychoterapeutický v zařízení pro cizince, protože jestli je znáte v Praze je diagnostický ústav,
289 my říkáme Modrá škola, ale to je zařízení pro děti cizinců v Radlice pod Ministerstvo školství
290 od roku 2012 s nimi spolupracuji to je určeno pro děti bez doprovodu. Ale samozřejmě když už
291 máme pět, šest mladí Afghánci jako pubertáky, oni mají jako různé problémy a psychologové
292 a terapeuty musí s nimi hodně mluvit, a během toho mluvení a tlumočení jsem se spousty věcí
293 naučil.

294 **A kolik tam je tam nyní lidí?**

295 Ale bohužel tam nejsou hodně nezletilých, ale v roce 2014 tam bylo kolem 13, 14 lidí, ale oni
296 už se integrovali, vystudovali, a teďko pracují. V roce 2017 ty co přišli asi 19, protože na tý
297 diagnostický ústav tam zůstanou asi 4 měsíce, potom dostanou trvalý pobyt, a potom oni to
298 rozdělují ji na nějaký další dětský domov.

299 **Spíše pomoc pro děti a nezletilé než pro dospělé. Dospělí, jestli jsem pochopila, si musí**
300 **pomoci sami, musejí jít za svým rozhodnutím. Pomoc v sociální oblasti je zahlcená**
301 **administrativou a vlastně působí to, že je tam málo péče přímé.**

302 Ano a většinou ty nezletilé děti, o ty se postará stát, protože když oni se dostanou na to zařízení,
303 to je pod ochranou státu, a jestli oni studují, oni můžou do 26 let studovat a samozřejmě je to
304 všechno hrazené, ubytování stravování. Ale většinou když dostanou maturitu, tak se začínají
305 pracovat.

306 **Jak vnímáte své postavení z perspektivy individua a komunity**

307 Co se týče, jak sebe cítím, nejenom mě, děti už jsou, jako mají jenom české přátele, mladší má
308 Češku jako Slovenka samozřejmě má českou rodinu, s Afgháncema se moc nesetká, jenom
309 kdyby náhodou nějaký svátek nebo nějaký pohřeb nebo něco, když to oni jsou součástí. Ale
310 pak tady, nevím asi 500 a vlastně ji jenom 3 nebo 4 rodiny, který tu jsou od 90 let, my jsme se
311 seznámili, a když naše děti byly malé a my jsme udělali nějaký narozeniny, pozvali ty děti, až
312 do dneska s nimi máme nějaký jako setkání, pojedeme na návštěvu a takto. S těmi ostatními,
313 který oni noví přišli jako v případě, když mají nějaký problémy, pojedeme a my to vyřešíme,
314 ale když s nimi sedíme na pivo nebo pojedeme ke mně na návštěvu tak to ne. Většinou to máme
315 české přátele i pracovně.

316 **Co mají Peršané společného s Araby?**

317 U nás, jako úplně jinak, Arabové jiný lidi, mají jiný tradice, jiný mentality Arabové přes tisíc
318 tři sta let okupovali Persie a jako naše předkové konvertovali do arabské víry, protože dřív jako
319 oblast Afghánistán a Irán, kde byli ti Peršani a oni jako měli svoji víru zoroastrismus, nebo jiný
320 náboženství, nebo judaismus, a potom oni musí jako konvertovat na té islámský, ale my k
321 Arabům jako nejsme hodně blízko samozřejmě jako to náboženství, to máme stejné, ale co se
322 týče ta kultura, který musíme držet mezi sebou, a ty Afghánci jako někdy to mají někdy to
323 nemají, protože v Afghánistánu všechno nejsou stejní, v Afghánistánu máme skoro 7
324 národností, a ta každá národnost je úplně jinak, každý mají svůj mateřský jazyk, a i tváře jsou
325 úplně jinak, jako Afghánský národ vůbec neexistuje.

326 **Nemůže být síla komunity, heterogenita, každý je z jiné oblasti.**

327 Ano, oni každý jiný národnosti, mají úplně jiný jazyky, máme 7 národností a 7 jazyků.

328 **Jak to vnímáte, co můžete doporučit z vaší rodné země, něco prospěšného, co by bylo**
329 **dobré v České republice, nějaká tradice, zvyk, něco rodinného?**

330 Ano, ano tady to tak nefunguje ta soudržnost rodiny, a hlavně držet slovo tady jakoby
331 obchodníci nedrží slovo obchod tady dělám ale ten obchodník, řekne ano zítra ne, protože tady

332 obchod nemá tradice, to začalo od nevím 90 letech a my 1000 let možná 2000 let, byli jsme na
333 křižovatce hedvábné cestě, obchod musí být úplně spolehlivý, aby společně pojedeme na
334 obchodu. To už to slovo platí u nás, ale tady mezi obchodníky slovo neplatí To je to, co čase
335 můžeme přinášet a další jako ty rodiny ano a například ta Česka, která je už naše rodina jako
336 na budoucnost to už bude tak, to se budeme něco společně naučit, nebudu spoléhat na stát nebo
337 na důchod od stát protože když my v Afghánistánu jako důchod nemáme, musíme o svoje starší
338 jako postarat, jo a to je myslím, že to je něco zajímavého. Už jako na druhou stranu tady je tak,
339 že všechno musí dělat stát, ale udělejte něco pro stát, nečekat že stát jenom pro vás, dělat něco
340 pro stát, postaráte se o své starší lidi, aby ty starší lidi nebude zátěž pro stát, a to moc dobrý,
341 protože například na budoucnost já tedy víme, že rostou populace a důchody a tam samozřejmě
342 je to zátěž pro státní rozpočet

343 **Kdyby někdo z vaší země přišel nyní do České republiky, byl v té samé situaci, co byste**
344 **mu poradil?**

345 Jako první poradím že tady nezůstane a jede dál, protože já vím že nikdo nemůže jako jak se
346 snažit a ty poslední Afghánci nebo ty uprchlíky který přijedou oni mají úplně jiný představy o
347 Evropě oni myslí že až tam dostanou tak Evropa jemu to postará to protože ty mentality nebo
348 pracovní schopnost strašně klesalo a teďko lidi jsou rozmazlení, proto až jedou dál aby nebudu
349 pořád říct že sociální systém v západ Evropa tak proč to není tady takhle, proč nedostanu to a
350 oni můj příbuzný v Německu nebo Švédsku všechno dostanou tam pořád oni porovnávají, ať
351 jedou rovnou tam, protože už mají jako široký známosti jsou na těch státech a raději ať tam
352 jedou, protože myslím, že ten nový uprchlík na ten český systém nemůže přizpůsobit jako český
353 systém je složitější, ale to je dobře.

354 **Oni neutíkají před válkou jako vy, oni jdou za lepším životem?**

355 Ted'ko už jenom kvůli válka neutečou, jenom kvůli výhodám, které slyšeli, že v Evropě je lepší.

356 **I když teďka, co se děje, stáhla se armáda USA**

357 Ale už to není válka, už vás nikdo na místě nezastřelí, ale když oni například neakceptují ženská
358 práva nebo lidská práva, nebo svobody, nebo demokracie to už něco jiného. A ty Afghánci už
359 jsou zvyklí na takový systém, prostě když půjdete na nějaké místo, jako vesnice, nebo hory oni
360 mají stejně jako talibanských systém, jako ženy zůstanou doma nikdo nechodit do školy a prostě
361 jenom muži pracují na poli a je jim to úplně jedno svoboda, co to je nebo demokracie. Vždycky
362 může být i etnický důvody, neříkám jen ekonomický může být i politický protože ten Talibán

363 netoleruji, jiný názory jenom extremistický islámský názory ale otázky je toho že když lidi
364 přijdou do české republiky ony pořád vyrovnávají, čili ano já mám politicky problémy je mám
365 etnický problémy, já mám právo na azyl, ale tam dávají víc tady nedávají víc, tak už můžeme
366 říct, ale jakoby když nejsem jako ekonomicky migrant musí ti to stačit a pak říká že to nestačí
367 a samozřejmě ta administrativa, když oni dostanou například příspěvek na bydlení to on musí
368 na tolik úřadů, každý měsíce, to odradí. Ale ty ostatní země nic, jedenkrát formulář na celý rok
369 pokoj, jo a oni tady musí každý měsíce dokládat svojí příjmy to, a to tolik papíry, a to jim to
370 trochu ztěžuje. A potom když jedou do práce, vidí, že neumí jazyk, musí 12 hodin pracovat,
371 dojíždět 2 hodiny, jako hodinu tam a zpět, to taky mu to vadí. Oni sice umí angličtinu a třeba
372 persky nebo jeden ze tří jazyků co je v Afghánistán, ale to nestačí pro Českou republiku.

373

Příloha 6 – Přepis rozhovoru „Saleh“

Jméno	Pohlaví	Věk	Vzdělání	Země původu	Ekonomická aktivita	Účel pobytu
Saleh	muž	59 let	VŠ	Jemen	tlumočnick	studium

1 **Jaké to bylo u vás doma v pracovní oblasti sociální, co zdravotnictví?**

2 Jako o nějakou podporu od státu se dostává hlavně na vzdělání, a to vzdělání je podpora od
3 základního přes gymnázium nebo střední školu až na vysokou je zadarmo pro každého a každý
4 musí chodit do školy.

5 **A v jakém roce to bylo?**

6 Bylo to v průběhu 80. a 90. let v podstatě pokračování 70tek. Nejen že byla povinnost chodit
7 ke vzdělání a bylo také zadarmo zdravotnictví. Ale prosím Vás, mluvíme o Jižním Jemenu, což
8 byl vlastně socialistický stát v područí Sovětského svazu a ostatních států socialistických, tedy
9 i tehdejšího Československa.

10 **A severní Jemen?**

11 Je kapitalistický ale, jižní Jemen tam to bylo jako v Sovětském svazu všechno zajištěno
12 Sovětských svazem a vše podle jeho vzoru a všechno pojištěno. Po našem příjezdu sem kdy,
13 jsme sem přijeli jako studenti, došlo v 90. letech ke sjednocení. Potom, bylo po roce 1989,
14 všechno trochu jiné, nebyli komunisti, ani komunistický režim, a ani v Jemenu nebylo tolik
15 možností. Bylo to jinak postavené. My jsme přiletěli v roce 1987 do vlastně komunistického
16 státu, a po roce 1990 se trochu vše změnilo, ta podpora ze strany státu pro zahraniční studenty,
17 nebo pracovníky nebyla taková. Do tohoto roku bylo všechno v pohodě, a i v Jemenu nebylo
18 problém žít nebýt velkého sucha, které ovlivňovali život všech lidí v Jemenu.

19 **Jak jste tedy sem přijeli na výměnný pobyt, v rámci nějakého programu?**

20 U nás v Jemenu bylo v té době za Sovětského svazu, že se u nás dodělalo vzdělání, jako
21 maturita, a potom se vytvořil dotazník, do kterého spřáteleného státu chceme přijet a komise
22 rozhodla, zda je to možné a v případě, že to bylo schváleno, mohli jsme přicestovat.

23 **A jak to bylo například se zdravotnictvím?**

24 To bylo všechno v pohodě hrazený státem a dostupné v přiměřeném množství a kvalitě, do-
25 stupné všem.

26 **A byly souběžně i soukromé ordinace?**

27 Ne, nebyli, jednalo se o zřízení komunistické, všechno bylo na vzoru Sovětského svazu a
28 spojeneckých republik. Stejně jako tady každý chodil do práce, každý měl kde bydlet, každý
29 chodí do školy a ostatní služby měli hrazené státem. Takhle to všechno bylo do 90 roku. Potom
30 se situace obrátila vzhledem ke změnám, které nastaly, a změnily ve své podstatě všechny život,
31 nebo jeho styl.

32 **Takže Vás k opuštění země vedlo studium, nebo jaká byla hlavní myšlenka k opuštění**
33 **Jemenu?**

34 Ano hlavním důvodem byla možnost studia na vyšší škole.

35 **A cesta byla jak letecky?**

36 Ano letecky, z hlavního města v Jižním Jemenu do Eritrei, a potom odsud do Prahy přímým
37 spojením.

38 **Takže jste byli mladí, neměli jste rodiny, a prostě jste se rozhodli pro studium v České**
39 **republice?**

40 Ano, je to tak, hlavní pohnutkou bylo studium. Toto bylo podporováno ze strany České
41 republiky, protože chtěli, jako, aby tu byli studenti z jiných zemí zejména, rozvojových. My
42 jsme zde studovali ekonomii, filozofii a mnohé jiné obory, které u nás nebylo možno hlouběji
43 studovat.

44 **Takže vy jste neměli v plánu zůstat v České republice, ale jen vystudovat?**

45 Ano vystudovat byl hlavní cíl.

46 **A co vám tady chybí ze země původu, co nejvíce postrádáte?**

47 Rodinu nejbližší rodinu. Cítíme se tady dobře jako doma, ale nepřítomnost nejbližších je pořád
48 stínem na pohodě, kterou tady máme. Absenci pociťujeme.

49 **Navštěvujete se?**

50 Ne, teď ne, neboť v Jemenu je válka a není možné jet na návštěvu, a ani oni nemohou sem.
51 Není možné se tam jak dostat. A od roku 2015 se zhoršila velice situace. Musí se tam pře Egypt
52 a Omán, je to dlouhá a nebezpečná cesta. Podle mezinárodního práva je všechno v Jemenu
53 podle paragrafu 7 mezinárodního práva. Rozhodnutí ohledně státu jen Rada bezpečnosti OSN.

54 **A co se jedná o občanské války?**

55 Ano, o občanské války, a OSN se snaží minimálně jednou za 6 měsíců nijak odstranit rozdíly
56 mezi stranami, a ukončení občanských válek, ale bez výsledku.

57 **A kolikrát jste se viděli s rodinami?**

58 Naposledy jsme viděli rodinu v roce 2014, a od té doby nic. V době studia jsme létali domů
59 jednou za dva roky.

60 **A jak jsou organizované rodiny v Jemenu?**

61 Tam žijí rodiny pohromadě celé příbuzenstvo tam, kde jste vyrůstali jako děti. Jsou všichni
62 pohromadě a všichni jsou si schopni pomoci, když nemá někdo příjem, navzájem si pomáhají.

63 **Chtěl byste něco změnit, kdybyste mohl?**

64 Myslíte v Jemenu nebo tady?

65 **V Jemenu**

66 Tak to bych chtěl, aby byla větší bezpečnost pro všechny dostupnost vzdělání a možnosti pro
67 všechny k nějakému životu odstranit rozdíly, které vedou k občanské válce. Protože v Jemenu
68 nic nefunguje školy, státní instituce, od roku 2014 je všechno v rozpadu. Nic tam nefunguje,
69 nejsou volby, ty nefungují, lidé nemají vzdělání a nemohou tomu státu pomoci.

70 **Takže ty změny, které nastaly, jsou v Jemenu od kdy?**

71 V roce 2011 byla revoluce, jmenovala se jako „arabské jaro“, protože Arabové ve všech státech
72 v Africe chtěli svobodu. Vznikem byl chytrý člověk, inženýr v Tunisu, který prodával zeleninu,
73 a oni mu to zakázali, tak prodával jinde, kde nesměl, a potřeboval se nějak živit. Přišli mu na to
74 a zmlátili ho a vzhledem k tomu, že nemohl najít práci, tak se upálil, a na základě toho začala
75 revoluce. Začalo to v Tunisku, odkud utekl prezident, potom se nepokoje přesunuli do Egypta,
76 a postupně i do Jemenu, Iráku, Libye, a v podstatě po celém kontinentu. Takže veškeré změny
77 nastávaly v roce 2011, kdy vlastně lidé chtěli svobodu. A došlo vlastně k tomu, že chtěli

78 svobodu, ta tam však stejně není, a je to tam pod vojenským konfliktem, a nikdo nemůže nic,
79 aniž by se bál, že to přežije. Všude se střílí, a ani letiště nefungují, vlastně žádná infrastruktura.
80 Muselo by se přes Súdán nebo nějak jinak.

81 **No dobře, a teď kdyby byla možnost, co byste změnil tady v České republice vůči vám?**

82 To je těžká otázka. Mám názor, že tady přímá úměra práce, příjem, aby bylo na poplacení všeho.
83 Tady musí mít člověk práci, a musí poplatit, jinak zůstane na ulici, tady musí každý pracovat,
84 v Jemenu je schopna se postarat rodina, tady musíte mít práci, mít příjem a platit sociální a
85 zdravotní, jinak jste na ulici. Tady u vás prostě stres, když nebude příjem, bude špatně.

86 **Řekněte nejhorší zážitek z Jemenu tak i z České republiky?**

87 V Jemenu je strach, není svoboda slova a nejsou stanoveny hranice chování. Tady je pohoda
88 v tom, že člověk může jít, kam chce, kdy chce a dělat si co chce, když nedělá problémy, bordel
89 na ulicích a mezi lidmi to je pohoda. V Jemenu nesvoboda a šikanování. Tady tě policie zastaví,
90 zkontroluje a v klidu propustí, pozdraví, je to v pořádku. V Jemenu je spíše anarchie, tam si
91 každý dělá co chce a je za to potrestán, kdykoliv a kdekoliv.

92 **Čím myslíte, že to je? Arabskou krví nebo povahou lidí?**

93 Ne, řekl bych, že tam chybí pravidlo nějaké spravedlnosti, lidé v tom nejsou vychováni a
94 ztrácí základní lidské návyky. Problém je v tom, že neexistuje zákon, který by upravoval právní
95 vztahy mezi lidmi. Prosazuje se právo jednoho ve prospěch práva druhého a nic není ohraničeno
96 a vyznačeno jakým směrem se bude dál ubírat. Lidé si tam vlastně vytvářejí svojí vlastní
97 úpravu, pojmání práva, sami pro sebe, aby něco fungovalo. Chybí právní předpisy, ale to je
98 způsobeno tím, že lidem schází vzdělání. A když není vzdělání, tak to je špatné a nic se nemůže
99 upravovat, protože tomu nikdo nerozumí, a každý si dělá co chce. Problém je v tom že
100 v Jemenu je 80 % lidí negramotných, což je nepředstavitelné číslo a na druhou stranu je zde
101 diktatorní režim, a ti negramotní lidé jsou ovlivněni diktaturou. Ty lidi utlačuje, ukradl jim
102 majetky a nikdo za to nebude potrestán. Neboť ty lidé, co to udělali, nebudou potrestáni, nebo
103 jsou představitelé státu, nebo ministři diktatorní vlády, a ti si vytvářejí svoje zákony. Je tady
104 však i druhá strana, ten, kdo to vzdělání má a chtěl by něco pro Jemen a jeho lidi udělat, nemá
105 šanci tam s tím nic udělat, neboť síla a současná moc diktatury mu nedovolí žádnou změnu.
106 Nemá žádnou možnost ovlivnit směřování tohoto státu, ani nijak pomoc lidem, kteří jsou
107 v podstatě zaostalí. Hlavně ti vzdělání, co chtějí pomáhat, jsou odstrkovaní, nemohou se dostat
108 do pozice, kdy by mohli pomoci. Nedostanou ani postavení, a bohužel ani práci vedoucí

109 k příjmům prostě jsou na okraji a utiskováni. Já například jsem právník, a nemám žádnou šanci
110 ovlivnit jakékoliv dění v Jemenu. Když prostě nemá nějakou osobu, která by mu pomohla
111 k nějakému postavení, je téměř bez šance se tam dostat. Musí existovat nějaké spojení na vládce,
112 nebo kmeny, nebo vysoce postavené osoby, a to je problém, ty mezi sebe nikoho, kdo by chtěl
113 něco zlepšit, nepustí. Je to prostě nespravedlivě fungující, nesvobodný stát s nefungujícím
114 systémem práva.

115 **Nejhorší zážitek z Jemenu je ta nesvoboda, a vlastně jedním slovem to budeme definovat**
116 **jako strach o život? Můžu to tak pojmut?**

117 Ano, v současné situaci ano. Nikdo nechce zpět domu do Jemenu. Kdo nemusí tak se nevrátí.
118 Jediný dobrý zážitek z Jemenu je zdraví rodiny. Vztahy uvnitř rodiny a jejich jakási
119 spokojenost. U nás v rodině jsou vztahy výborné, když toto uvnitř rodin nefunguje, je to
120 problém. Uvnitř rodiny, kde to funguje, si každý pomáhá každému, a nikdy se ti nestane, že
121 nemáš na čaj nebo jídlo. V Jemenu se v současné době nepoužívá mezinárodní právo, a proto
122 je tam situace taková jaká je. Nefunguje OSN, Rada bezpečnosti, ani organizace na ochranu
123 lidských práv. My vidíme kdekoli v arabském světě tak u Jemenu vidíme, že tu vůdčí stranu
124 nikdo neovládá, ta jede sama sebou a páchá zločiny na obyvatelích, a nikdo jí nekontroluje, ta
125 si žije neohroženě ze životů prostých občanů.

126 **Ale Jemen je zaštitěný OSN?**

127 Je, ano, je ale nic neděla pouze humanitární pomoc, ale za současného stavu je to nic. Stačilo
128 by jen zbavit ty nepřátelené strany zbraní, a bylo by místo pro nějaké nové způsoby. Jemenu,
129 jedné ze stran konfliktu, pomáhá Irán a další některé další státy, což ví OSN, ale ta nechce nic
130 s tím dělat, jedná se o stranu HAUS, a ta podporuje Irán, který na tom chce vydělat a získat
131 nějaké výhody z podpory Jemenu. Irán roznáší vlastně islamistickou ideologii do Sýrie a do
132 Jemenu, prostě do všech států, kde jsou lidé ovlivnitelní. Oni chtějí roztáhnout svojí ideologii.
133 Za všechno může Irán. Proto Jemen jako takový chce zásah OSN, ale proti Iránu. Aby odstavil
134 největšího agresora v této části světa, tedy na blízkém východě.

135 **Nyní něco z České republiky, špatná zkušenost, negativní zážitek?**

136 Takže ne nemyslím si, že bych měl nějaký problematický zážitek ve vztahu ke své osobě, my
137 se chováme, nebo se snažíme chovat, podle nějakého řádu a s žádnou diskriminací jsme se
138 nesetkali do současné doby.

139 **A tedy nějaký nejlepší zážitek v České republice?**

140 Tady jsou lidé v klidu, teda obecně ty lidi, co tady jsou, třeba zastaví policie, dobrý den, doklady
141 a v pořádku a v pohodě. Jako třeba u nás by bylo horší.

142 **Lze tedy hodnotit jedním slovem „bezpečí“?**

143 Měl jsem problém, jel jsem rychle, byl jsem zastaven a dotázán ve vší slušnosti, zda jsem si
144 vědom, co jsem provedl a zaplatil jsem 500,-Kč, a bylo to bez problémů vyřešeno. Pro nás je
145 důležité, chování jiných lidí netyranizování a šikana, jako v Jemenu. Tam na vás koukají jako
146 na vyvrhele a nejsou daleko k tomu fyzickému násilí.

147 **Jak se Vám žije v České republice, co Vás trápí nebo co vás naopak těší?**

148 Já osobně jsem spokojený a jsem v pohodě, že mám práci, a nemít ji, tak jsem ve stresu, protože
149 bych neměl možnost, jak platit výdaje, včetně bytu školy dítěte, prostě všechno to, co člověk
150 potřebuje ke spokojenému životu. Je práce, je klid, když není je zle. Jediné, co tak jsme dlouho
151 čekali, na občanství nevíme proč, když tady člověk 20 nebo 25 let bydlí a splníte všechny
152 podmínky pro pobyt, proč vám nedají občanství a nevyhoví Vám. Je to trošku byrokratický
153 systém zdoluhavý a tvrdý. Žádal jsem několikrát a občanství jsem nedostal. Pořád jsem musel
154 dodávat nějaké potvrzení papíry a doklady, a to i přesto, že jsem tady skoro 30 let, vystudoval
155 jsem tady, mám tady rodinu, a mám tři zaměstnání. Proto nechápu, jak je ten Váš systém
156 nastaven vzhledem k postavení osob, které žádají. Proč někteří přijdou a po pěti letech už
157 občanství mají, a my kteří tu žijeme 30let, máme smůlu, a prostě se k občanství nedostaneme.
158 A nejsem nějak protivládně nebo politicky odpůrcem, nebo nenadávám na vládu na politiku,
159 nikdy žádný problém. Možná to bylo zdůvodněno tím, že jsem byl student, neplatil poplatky na
160 sociální, a byl veden na úřadu práce 2 roky, a žádnou práci jsem neměl, jenom jsem chodil na
161 brigády. A rok jsem neplatil, a kvůli tomu říkali, že my nebylo vyhověno. Hned po škole jsem
162 obnovil živnosti a začal jsem pracovat sám. Stejně my sdělili, že musím zaplatit i ten rok, jinak
163 to nejde. Je to asi jiná situace, kterou měl můj kamarád, který přijel s manželkou, s kufrem, přes
164 známí, začal tady pracovat, a podle práce platil zdravotní, jak bylo dáno rok dopředu, já neplatil,
165 protože jsem neměl. Cizinecká policie mě kontrolovala, vždycky mne chytla na uvedené adrese,
166 napsala, že jsem slušný člověk, nedělám nepořádek, a důvod nepřidělení občanství bylo, že
167 jsem neplatil, a to i přesto, že jsem měl papír, že jsem čistý, a že mám všechno zapláceno. Jel
168 jsem do Prahy, a stejně nic, tak jsem byl trošku nasraný. Vážně už jo, že jsem splnil vše, co
169 bylo potřeba a nic se nestalo. Dále moje žena musela nechat poslat nový pasport z Mongolska,

170 dcera jí ho znehodnotila, tak důvod zamítnutí žádosti o občanství byl zanedbání povinností, což
171 je docela tvrdé. Hlavní důvod zamítnutí nedbalost. Tak já už opravdu nevím. Moje děti
172 občanství mají, to prostě nepochopíte, člověk není zločinec, není problematický, všude funguje,
173 a to jsou chyby, které mi vadí, nepiju, neperu se, nerozbíjím věci a stejně mám problémy.

174 Takže není právní nárok na udělení a není proti tomu odvolání. Na druhou stranu v Jemenu je
175 občanská válka, co tam budu dělat s celou rodinou, tam není budoucnost, a podle
176 mezinárodního práva nás tady ochrání, ale museli bychom mít občanství. Ve své podstatě mám
177 právo požádat o azyl vzhledem k občanské válce, tam já prostě nepojedu, já bych se bál, je tam
178 válka, nebezpečno. Bylo by možná dobré trochu uvolnit zákony, protože z našeho pohledu jsou
179 v některých hlediscích hodně důrazné, a někdy zase benevolentní. Já tady žiji vlastně déle, než
180 jsem žil ve své původní vlasti v Jemenu. Chápu, že člověk, který tady nepracuje, proto neděla
181 nic, neplatí, tak ať občanství nedostane, ale v mém případě se mi to zdá tvrdé. Špatně se mi to
182 akceptuje, snažím se pracovat, platím pořád vše, ale vstřícnost žádná. Děti jsou tady se mnou,
183 učí se, jsou chytré, budou studovat, budou přínosem pro tento stát, a já bohužel nevyslyšen. My
184 se snažíme pomáhat všem našim obyvatelům ČR, a v podstatě mám zablokovaný pas kvůli
185 válce v Jemenu. Kdybych měl občanství, měl bych právo na cestování, volení a další práva.
186 Máme trvalý pobyt to ano, ale občanství je prostě nedostupné. Pravdou je, že my ani nechceme
187 nic, co se dotýká politiky, chceme pomáhat lidem, a do ničeho se nehnat. Svět už je v současné
188 době jiný, informace přes internet, spojení s příbuznými přes internet, je to prostě jinak. Lidi
189 se nerozdělí podle rasy. Proč Česká republika neuvolní podmínky pro lidi vzdělané, kteří by
190 mohli pozvednout kvalitu lékařské péče, nebo kvalitu života.

191 **Na jakou organizaci jste se obracel, když jste přijel do České republiky?**

192 Když jsme přišli do České republiky, byla dohoda mezi Jemenskou republikou a
193 Československem, nebo tak podle toho, jak se staví domy a Jemenskou ambasádu a část
194 velvyslanectví Jemenu je postaveno Československou stranou a část Jemenem a my jsme přijeli
195 studovat rovnou češtinu na stipendium a neobraceli jsme se na nějaké neziskové organizace
196 nebo centra pro cizince. Pro nás bylo prvořadé studovat češtinu a od ambasády jsme dostali
197 kapesné a podporu.

198 **A využil byste pomoc cizincům, kdyby byly možnosti, jako v současné době je nabízena?**

199 Jak se to řešilo tenkrát, mi bylo v podstatě jedno, a myslím, že nás to nezajímalo, ani bychom
200 se na žádnou neobrátili, všechno bylo nalajnované a zařízené, a my neměli potřebu to nějak

201 řešit. My se starali sami sobě, člověk pomůže sám, než kontaktovat nějaký orgán a nevládní
202 organizace, nebo sociální pomoc.

203 **Jak byste zhodnotil proces začleňování do české společnosti, kdy jste se vlastně rozhodl**
204 **zůstat? Trávil jste volný čas v rámci své komunity, nebo v českém prostředí?**

205 Myslím si, že jsme nebyli izolováni, měli jsme třeba kamarády, jako, ale v Praze byli jsme celou
206 dobu na koleji, chodili jsme spolu na pivo, a já osobně jsem měl jako spolubydlícího Čecha.
207 Z koleje jsme chodily nejprve společně na češtinu, pak do hospody, kde jsme měli kamarády i
208 mezi Čechy a nebyli jsme úplně izolováni. Myslím, že jsme se integrovali do společnosti
209 pozvolna, ale ve velice krátkém horizontu času. V průběhu prvního roku jsme byli zařazeni
210 v komunitě mezi Čechy.

211 **Jaké je to být Arab v Čechách, jak vnímáte své postavení a situaci z perspektivy individua**
212 **a komunity?**

213 My jsme samozřejmě z Jemenu byli na společnost zvyklí, holky, pití, to vše nám není cizí, což
214 je podobné jako v Čechách. U nás je to možná trochu volnější způsob života. Jiní by asi
215 komunikovali jinak, ale jinak, ve stejných rysech je ten život stejný. Jako je to skoro stejný,
216 nekontrolovali jsme se, protože jsme si konstruovali takový jako svobodný studentský život.
217 Trošku jiná kultura jsme to jo, někteří nesmí pít, někteří nesmí holky, ale to je už náboženství,
218 které má na společnost vliv, ale každý má svou svobodu rozhodnutí, dodržují jeho hodnoty,
219 jako neublížit někomu, nelhat, neokrást, hlavně ty pozitivní. Není muslim jako muslim. Jsem
220 v České republice, tak proč bych se neměl sejit s přáteli a dát si na zdraví. Muslim by neměl
221 pít, to je pravda. V Jemenu je 99 % muslimů. Muslima potkáte mě, normálního, ale potkáte i
222 nějakého ortodoxního, a je to trochu jinak, začne nadávat, je takový trochu zaujatý, islám je
223 postaven na jiných zákonech. Islám studování je problém, lidé ho neumí, ale vybírají si z něho
224 jen to, co potřebují a zneužívají toho. My jsme byli na přednášce Vaší doktorky v Bruselu, kde
225 ona přednášela o islámu. Ona je u Vás soudkyně správního práva. V Bruselu absolvovala i další
226 přednášky o Islámu, kde v základem je rodina, obecně společenství. Na rozdíl proti tomu po
227 celé Evropě se rodiny rozdělují. Naproti tomu Islám stmeluje rodiny a rodiny se nerozdělují. O
228 tomto po přednáškách začala psát o těch rozdílech mezi náboženstvími. Rozmanitost a
229 individuální interpretace Islámu.

230 Z našeho pohledu islámu je základem rodina, to se možná dodržuje u nás, ale když se podívám
231 na Českou republiku, tak tady je 10 miliónů lidí a vazby minimální, každý sám pro sebe. U vás

232 více lidí umírá, než se rodí, a proto bylo vydáno povolení k pobytu pro statisíce Ukrajinců a
233 tisíce Vietnamců, aby se doplnili počty obyvatel, a tímto se začíná tříštit pojem rodiny a vstupují
234 nové kultury do života občanů. Snižující se stavy obyvatel, které budou do 15 let snížené o
235 milióny, a nebude mít kdo pracovat a kdo živit staré obyvatele. Na rozdíl od Islámu, kde je
236 rodina podporovaná. Tady v České republice prostě rodina nefunguje a nebude možné využít
237 v budoucnosti mezigenerační solidaritu.

238 **Jak vytváříte, nebo se zúčastňujete života v komunitě, a jak vnímáte své postavení a**
239 **situaci z perspektivy individua v komunitě?**

240 Komunitu kolem sebe já osobně vnímám tak, že jakýkoliv člověk z mého okolí, který se ke
241 mně chová dobře, je člen mé komunity. My si v podstatě tvoříme nějakou komunitu, mezi lidmi
242 ve svém okolí, v souvislosti se soukromím, nebo prací.

243 **A jaké jsou největší omyly Čechů ve vztahu k Arabům?**

244 Největším omylem ve společnosti je, když vidí nějakého Araba, tak oni je berou všechny
245 najednou, házejí je do jednoho pytle. Pokud je on je špatný je to jen jeho problém, jeho věc,
246 jeho postoj k životu, ale Češi to berou tak, že všichni muslimové jsou stejné, ale to není pravda,
247 jsou tam individuality, ale to je stejné jako u Vás. My známe lidi vyznávající islám, co dělali
248 problémy, my víme, kdo to je, ale to jsou nemocní lidé. Tito lidé, kteří jsou od malička
249 vychováni tak, že jsou proti lidem, proti životu, tak to je špatné, moc špatné, a moc to ubližuje
250 našemu vyznání. Tito lidé jsou mimo společnost. Je špatné, když jsou od malička vychováni
251 v určitém přesvědčení a správnosti islámu proti jiným náboženstvím tak to je špatně. Musí mít
252 na výběr, možnost volby, kterým směrem se chce vydat. Ale ostatní školy jsou zrušené a učí
253 se jen islámské školy. Ono se tam učí všechno, ale islám je jako učení také. Ve své podstatě
254 jsou islámské školy zrušené a učí se islám jako předmět.

255 **Čím mohou Arabové obohatit českou republiku, co nového mohou přinést?**

256 Od roku 1980 tady bylo hodně Arabů, kteří zde studovali. Starý režim dával příležitost ke studiu
257 a v současné době je to na bázi obchodu v různých komunitách. Dneska je to spolčení do firem,
258 které zde obchodují přes různé agentury, na kterou má svoji firmu a které jsou tlumočníky.
259 Dostali jsme vzdělání díky starému režimu, kdy jsme tady studovali a učili se jazyk, a teď tady
260 pracujeme a žijeme, protože v České republice funguje obchod, a my jsme obchodníci.

261 **A můžou Arabové obohatit obyvatele České republiky v oblasti kultury a fungování**
262 **jakési mezigenerační solidarity?**

263 Nejvíce je pro nás rodina, to je fakt, Arabové jsou nejbližší k Evropanům, pokud se týká
264 integrace a jsou to docela podobná prostředí pro integraci. Ještě můžu ale obohatit i kulturou,
265 jak jste říkala, nebo s tou mezigenerační solidaritou, ano rodina ta je nejbližší. Arabové umí 3
266 až 4 jazyky, jako v Evropě je 4 miliony Arabů, hlavně Francie, Belgie a země Beneluxu, a určitá
267 část, která zde studovala v částech bývalého východního bloku. Základem všeho jsou jazykové
268 kurzy, které jsou pořádány ve všech částech světa.

269 **Takže Arabové jsou přínosem pro ostatní země?**

270 Ano jsou pracovití, chtějí se vzdělávat a jsou přizpůsobiví. My, když jsme studovali, tak jsme
271 ze všech zemí, my jako Arabové, byli nejlepší. Snaha o pochopení a učení jazyka a komunikace
272 s místním obyvatelstvem, pracovat s nimi a komunikovat je základ. Integrace není jen o jazyku,
273 ale i o práci, o spolupráce mezi jednotlivci a mezi obyvateli. Spousta lidí z arabského světa i
274 třeba ze Sýrie se snaží pracovat, a pokud dostane příležitost, snaží se jí využít, a snaží se
275 pracovat, protože jsou pracovití a umí si vážit svěřené příležitosti. Musíme říct, že tady pracuje
276 60 lékařů z Arabského světa to je docela velké číslo. Jeden je nejlepším lékařem v nemocnici
277 Motol, jako urolog, další je uznávaný srdcař. Proč ne, když vám tady chybí spousta lékařů, a
278 Arabové jsou učenliví, snaživí, tak proč ne, a dokážou se uplatnit i svými znalostmi do
279 významných pozic, vzhledem ke svým schopnostem. Každý stát přijme vzdělané lidi okamžitě,
280 to je takzvané přelívání mozků. Vezměte si, že v roce 2019 ztratila Česká republika kvůli
281 chybějícím vzdělaným lidem na výkonu práce 80 miliard korun. Bylo to vlastně v době před
282 Covid 19, a to nebyla žádná krize, v podstatě docházelo k rozmachu ekonomik. A to jen tím že
283 ztratili pracovní sílu, která nebyla na trhu práce dostupná. Měli majetek, měli auto, měli všechno,
284 ale nebyla pracovní síla, přijímali se lidé hned, jak jim bylo udělené vízum. V té době došlo
285 k uprchlické krizi, kdy do České republiky přicházeli běženci z arabského světa a byli jich
286 stovky tisíc a nebyla jim udělena víza a byla to ekonomicky velké chyba vaší vlády, protože by
287 došlo k většímu rozmachu ekonomiky a státu jako takového.

288 **Kdyby někdo z vaší země přicházel do České republiky, co byste mu poradil?**

289 Kdyby někdo přijel a přišel za mnou, jaké má podniknout kroky, řekl bych mu rychle se naučit
290 jazyk a začít co nejdříve pracovat, protože je to důležité a my máme zákon, že každý musí

291 bojovat sám za sebe, ale jako sám za sebe doslovně, musí se učit češtinu, musí být slušný, musí
292 mít vazbu k Jemenu.

293 **A řekl byste mu, zůstaň v České republice, nebo byste mu řekl, jdi dále na západ, nebo**
294 **naopak nikam nechod', nauč se rychle jazyk, nebo vyžádej pomoc pro cizince, co byste mu**
295 **od začátku poradil?**

296 Poslal bych ho vyhledat nějakou neziskovku, aby mu pomohla, ale musel by se sám rozhodnout,
297 kde chce být, co chce dělat, co chce dál směřovat svůj život. Musí se učit jazyk, dodržovat
298 zákony a pracovat. Musí hledat a vyřídit si sám emigrační papíry, a podle situace rozhodnout
299 co dál. Ale základem všeho je jazyková nezávislost, a pokud je hodný a slušný a dokáže
300 pracovat, tak není problém. Někteří utíkají do Německa, kde asi dostanou víc, ale nejsou tak
301 oceněni.

Příloha 7 – Přepis rozhovoru – Rabih

Jméno	Pohlaví	Věk	Vzdělání	Země původu	Ekonomická aktivita	Účel pobytu
Rabih	muž	48 let	SŠ	Palestina	OSVČ	Sloučení rodiny

1

1 **Můžete mi přiblížit Libanon? Něco o historii nebo co se tam děje, celkově nějaký váš**
2 **začátek před vaším příchodem sem do ČR?**

3 Já jsem sem přišel poprvé v roce 1996, kdy tady byl zaveden nový zákon, že když jste v ČR
4 měl někoho z rodiny s pobytem, tak jste dostal ten stejný. Takže tím, že můj bratr měl trvalý
5 pobyt, tak jsem dostal trvalý na sloučení s rodinnou, což bylo kolem roku 1997.

6 Myslel jsem si, že už tady zůstanu, ale nakonec jsem se vrátil zase zpátky do Libanonu, protože
7 jsem nechtěl, aby tam zůstali rodiče sami. Tenkrát jsem měl sice trvalý pobyt na 10 let, ale tím,
8 že jsem byl v Libanonu, tak jsem se musel každého půl roku vracet zpátky do ČR, aby mi
9 cizinecká policie prodloužila mé pobytové oprávnění, což takhle trvalo nějakých pět až šest let.

10 Poté sem přijeli moji rodiče na návštěvu za bráchou, a také dostali trvalý pobyt a začali tady
11 skoro bydlet. Potom, co moje mamka onemocněla rakovinou tak už tady zůstala nadobro,
12 zatímco já jsem jezdil stále do Libanonu a sem a pořád dokola každé 3 měsíce.

13 **Takže je Libanon bezpečná země, když jste se vracel?**

14 Já jsem původem z Palestiny, ale jsem narozen v Libanonu, takže nemám libanonské občanství.
15 Před válkou uteklo do Libanonu spoustu lidí ze Sýrie, Izraele, ale nikdo nedostal Libanonské
16 občanství, pokud odtud nepocházel. Tak jsem s v roce 2007 rozhodl, že už tady zůstanu
17 natrvalo. Ale já s dětma už mám všechny papíry české, ale manželka má stále občanství tam a
18 tady trvalý, protože dnes je ten proces už složitější, takže dělala test a teďka chodí do školy,
19 aby dokázala splnit zkoušku z češtiny.

20 **A co vás a vašeho bratra vedlo k tomu opustit Libanon?**

21 Můj brácha sem přijel v roce 1992 za švagrem kvůli práci, našel si tady Češku, se kterou se do
22 roka oženil a dostal trvalý pobyt. A když jsme spolu mluvili, tak říkal, že je tady krásně, klid,
23 že mi sežene dobrou práci, že je tady málo cizinců a celkově lepší podmínky než v Libanonu,

24 tak jsem se rozhodl, že sem pojedu také. Bohužel brácha umřel, asi před dvěma lety, na Covid,
25 kvůli srdci.

26 **A jak to bylo s vaší ženou a dětmi?**

27 No, mou ženu jsem potkal v Libanonu, je Palestinka narozená v Kuvajtu, takže bez státní
28 příslušnosti. Palestině jako jediné etnitě je přiznáván statut uprchlíka, je nám bráněno získat
29 státní příslušnost. Rozhodl jsem se, že zůstanu tady v Česku pracovat, tak jsem jí poslal
30 pozvánku, zařídil papíry o tom, že je mojí ženou a následně dostala vízum a schválili ji
31 dlouhodobý pobyt. Přijela sem a dva roky potom dostala trvalý pobyt. Potom jsme se rozhodli,
32 že založíme rodinu a narodili se nám tady naše tři děti. První se mi narodila dcera v roce 2007,
33 potom syn 2011 a třetí dítě je narozeno 2017.

34 **Jak jste to měli s udělením občanství?**

35 O občanství jsem si požádal v roce 2014 a to mi udělili během 2-3 měsíců. No a co se týče
36 mých dětí, tak cizinecká policie zavedla asi kolem roku 2012 nový zákon, že ty děti, které jsou
37 narozené tady na území, dostanou automaticky občanství, a tak ho dostali tehdy obě děti. Ale
38 manželka má stále občanství tam a tady trvalý, protože dnes je ten proces už složitější, takže
39 dělala test a teďka chodí do školy, aby dokázala splnit zkoušku z češtiny.

40 **A je něco, co vám tady chybí?**

41 Určitě mi tady chybí počasí! Ale jinak je tady krásně, hlavně děti jsou spokojené, chodí do
42 školy, já do práce, problémy nemáme, no zkrátka žijeme jako každý.

43 **Je něco, co byste vrátil, nebo udělal jinak?**

44 Možná jen to, že jsme s manželkou v roce 2007 odjeli na dva roky do Ameriky za ségrou, což
45 bylo moc daleko a vůbec se mi tam nelíbilo.

46 **Jaké to bylo u vás doma, co se týče oblasti práce, zdravotnictví a sociálních služeb. Nebo
47 celkově něco málo z historie v Libanonu.**

48 No, když jsem odcházel sem za bratrem tak jedním z problémů bylo zdravotnictví. Pokud tam
49 nemáte občanství, což jsem já neměl, tak bylo skoro nemožné se nechat kdekoliv ošetřit či léčit,
50 neboť tam byly všechny nemocnice soukromé.

51 **A to nejde v Libanonu nějak to občanství získat?**

52 Nejde, pokud jste z Palestiny, tak nemáte na občanství v Libanonu žádné právo. Nechtějí nám
53 ho dávat...Já jsem měl tehdy to štěstí, že jsem měl bráchu v Evropě a měl jsem možnost sem
54 tady bydlet, ale ostatní tam takhle žijí celý život bez občanství.

55 **A na jaký pas jste přijel? Na XXA pas?**

56 Ano, pamatuji si, že byl tehdy takový hnědý a dneska je modrý. A v tom pase jsem musel mít
57 vízum do každé země, kam jsem cestoval. Samotný XXA mi nestačil ani do Sýrie, která je od
58 Libanonu 100 kilometrů, takže jsem si taky musel dvacet let zpátky vyřizovat vízum. Na vízum
59 jsem se dostal i do ČR.

60 **Napadne vás, jaký je váš nejlepší a nejhorší zážitek ze země původu a z České republiky?**

61 Začnu tím, co je nejlepší tady a to je klid. Bydlím poblíž Tábora a jsou tady moc hodní lidé a
62 mám tu i spoustu známých. Je jedno, jestli mám za měsíc 1000,- nebo 10000, peníze tady
63 neurčují to, jestli se budu mít dobře nebo ne. Jakože nemusím být bohatý, abych si tady mohl
64 žít v klidu. Ale musím makat, zatímco v Libanonu se o vás postará vaše velká rodina. Ja už
65 rodiče nemám, takže se musíme o sebe postarat sami, ale už jsme si zvykli. Ještě mám starší
66 sestru tady vedle v Praze a další ségry bydlí v jiných státech jako v Londýně, Dubaji...A my se
67 každý rok všichni setkáváme buď tady, nebo někde na dovolený, teď naposledy v Arábii a tak.

68 **Takže v Libanonu to funguje tak, že se jako rodina hodně scházíte a pomáháte si třeba i**
69 **finančně?**

70 Je to tak, když byli rodiče ještě naživu, tak jsme všichni lítali do Libanonu, ale jak jsme teďka
71 každý v jiném státě, tak je to složitější a setkáváme se na různých místech. A ano, pomáháme
72 si, když v Libanonu přijdete o práci, tak vám rodina hodně pomůže, zatímco tady když ztratíte
73 práci, tak je to obrovský stres.

74 **A můžu se zeptat, jakého jste náboženství?**

75 Já jsem vlastně Arab a jsem muslim. Ale není to tak, že každý Arab je muslim, někteří jsou
76 Křesťani, a někteří nevěří třeba vůbec.

77 **Jak jste zvládl tu cestu, všechny ty změny a celkově začátky tady v ČR.**

78 Nebylo to pro mě vůbec jednoduchý, protože čeština byla a vlastně stále je pro mě velmi těžká.
79 Zezačátku jsem se nemohl s nikým domluvit, což mě dost omezovalo, ale dost mi tenkrát
80 pomohl můj brácha. Ale byl to pro mě opravdu velký problém.

81 **Pomohl vám nějak český stát například bezplatnou zkouškou z ČR?**

82 Měl jsem možnost nějakého kurzu nebo školy, ale nechtěl jsem to. Postupně jsem se jazyk učil
83 mezi lidmi, se švagrovou, jezdil jsem za kamarády do Prahy, protože tady u nás v Táboře uměli
84 většinou lidi jen český jazyk a v Praze bylo více mladých lidí a tam jsem mohl mluvit třeba
85 anglicky

86 **A kolika jazyky umíte?**

87 No mluvím anglicky, francouzsky, arabsky a snažím se česky, ale to neumím perfektně, ale to
88 asi slyšíte.

89 **V dnešní době jsou organizace, které pomáhají cizincům s adaptací, což za vás nebylo.**
90 **Využil byste tuto možnost?**

91 Já určitě ne, mně pomohla se vším má rodina, hlavně brácha, který měl autobazar, kde mě
92 zaměstnal a jezdil jsem s ním třeba do Rakouska kupovat auta, připravoval jsem je na
93 prodej...Všechny peníze jsem si vydělal sám, od státu jsem nedostal nic.

94 **Přijde vám, že vás český národ nějakým způsobem odsuzuje, když jste Arab?**

95 No, je to asi takhle. Potkáte jednoho Araba a řeknete si, že je to super člověk a za deset minut
96 potkáte druhého a řeknete si, že je to nějaký magor. Ale já osobně jsem nikdy žádný velký
97 problém neměl. Prodávám auta a za den mi přijde třeba devět lidí, kteří jsou v pohodě, a desátý
98 mi přijde starý pán, který se na mě ošklivě kouká a říká si, co tady dělám, ale to je člověk od
99 člověka, chápu, že třeba ti staří lidé pro to nemají takové pochopení, neví, kde to je, jak je to
100 daleko... Musím ale říct, že se mi to od té doby, co tu jsem stalo málokrát. Třeba u nás v Táboře
101 jsem já, můj brácha a pan doktor ze Sýrie, který už je tady asi padesát let, a proto se mi tady tak
102 líbí, ale samozřejmě když pojedete do Prahy, tak je tam Arabů mnohem víc. Ale vadí mi, když
103 dělá nepořádek i nějaká jiná národnost, než Arab nebo Afrikánec, všichni, co žijeme v téhle
104 zemi, bychom si ji měli vážit.

105 **Napadá vás něco, čím by mohla vaše kultura obohatit Českou republiku?**

106 Ted' mě nic moc nenapadá, ale třeba co mám kamarády z Dubaje a Libanonu, tak říkali, že je
107 tady krásně, ale že by tady nechtěli bydlet, že v Libanonu je líp. Oni jsou zvyklí fungovat
108 nonstop, zatímco my tady začneme práci v osm hodin ráno, skončíme v pět, dojedeme domů a
109 nemáme co dělat, oni nejsou zvyklí si udělat kávu, koukat na televizi a tak. Ale to je asi i kvůli

110 tomu počasí, tam je moře a sluníčko a tady se nechce nikomu chodit ven, když je mínus pět
111 stupňů.

112 **Znamená to, že kdybyste tady neměl děti, tak byste se vrátil zpátky?**

113 No, je to možný. Já jsem tady proto, aby ty děti měli lepší život. Neznamená to, že v Libanonu
114 by se dobře neměli, je tam bezpečno, fungují tam soudy, akorát teďka tam začala asi dva roky
115 dozadu ekonomická krize, ale věřím, že to zvládnou, ostatně se tohle děje ve více státech.

116 **Kdyby sem měl přijet nějaký váš kamarád z Libanonu, řekl byste mu, že má zůstat tady,
117 nebo raději pokračovat někam jinam do Evropy, kde mu bude lépe?**

118 Mně je nejlépe tady. Už jsem byl skoro všude po EU buď pracovně, nebo na dovolený a v Česko
119 se mi líbí nejvíce. Tak mně už taky bude padesát a vyhovuje mi tady ten klid. A jak jsem již
120 říkal, nemusíte být milionáři, abyste se tady měli dobře.

121 **Ještě se vás chci v rychlosti doptat na takových několik okruhů adaptace cizinců**

122 **Jak dlouho trvalo, než jste si český jazyk osvojil? Říkal jste, že to pro vás byla asi největší
123 bariéra.**

124 Trvalo by to asi rok, rok a půl, ale hodně jsem na tom pracoval, protože jsem věděl, že pokud
125 tady chci žít, musím se naučit mluvit a rozumět druhým, jinak tady nebudu moc jakkoliv
126 fungovat. A jak jsem říkal, zvolil jsem cestu vlastně samoučení se mezi lidmi, protože to mi
127 přišlo více efektivní, než docházet na kurzy i přesto, že jsem měl nárok na to tam docházet
128 bezplatně. Nevyhovuje mi se učit způsobem, že si budu zapisovat na papír. Sice bych možná
129 uměl lépe psát, ale v mluvení by mi to nepomohlo tolik, jako učení se přímo mezi lidmi.

130 **Kdy jste se cítil, že jste se začlenil do této společnosti?**

131 Já jsem to měl rozhodně jednodušší než ti, co sem přijedou a nemají tady nikoho. Můj brácha
132 tady měl spoustu kamarádů, kteří se stali i mými kamarády, takže mi pomáhali a měl sem se
133 vždycky na koho obrátit.

134 **Postupem času jste nabýval práva statusy, nejdříve dlouhodobý pobyt, trvalý, občanství.
135 Cítil jste mezi tím velké rozdíly a výhody?**

136 Já jsem dlouhodobý nikdy neměl, já jsem dostal díky bratrovi rovnou trvalý, takže tady tento
137 rozdíl nedokážu posoudit. Měl jsem štěstí, že byl zrovna zaveden nový zákon, že se mohu
138 sloučit na člena rodiny a dostanu to samé, aniž bych musel umět český jazyk, což je dneska
139 mnohem složitější.

140 **A máte tady v Česku nějakou svou komunitu, se kterou se scházíte?**

141 Mám tady pár kamarádů z Libanonu, přesně asi dva a zbytek mých kamarádů jsou Češi. Ale do
142 nějaké skupiny nechodím.

143 **A mohl byste mi říct pár slov nakonec, třeba jestli je pro vás doma ČR, nebo berete stále**
144 **Libanon?**

145 Tak pro mě už je doma vlastně tady. Libanon je pro mě stále země, odkud pocházím a kam se
146 rád vracím, je to takový můj domov v jiném slova smyslu. Ale už bydlím tady, a pokud jsou
147 moje děti spokojené, manželka spokojená, tak já jsem spokojený taky. I když jedu třeba
148 pracovně do Rakouska tak se těším domů, tak myslím domů do Tábora, ne do Libanonu.

Příloha 8 – Přepis rozhovoru „Yak“

Jméno	Pohlaví	Věk	Vzdělání	Země původu	Ekonomická aktivita	Účel pobytu
Yak	muž	53 let	VŠ	Irák	lékař	Studium/azyl

1

1 **Dobrý den, jak se Vám daří, sdělíte mi pár slov ve vašem rodném jazyce?**

2 Ano, děkuji, daří se mi super, dobrý den, můj rodný jazyk je kurdský a nyní vás pozdravím
3 v kurdštině....., to bylo takový pozdrav, dobrý den, jak se
4 máte, jaký máte den, to byl takový normální pozdrav Kurdsy.

5 **Dobrý den, mohl byste my prosím vyprávět o vašem životě u vás doma v zemi původu? O**
6 **rodině, sociální oblasti, zdravotnictví? Můžete mi přiblížit vaši zemi původu? Něco o**
7 **historii, nebo co se tam děje, celkově nějaký váš začátek před vaším příchodem sem do**
8 **ČR?**

9 Systém byl nefunkční kvůli válce. Když mi byly čtyři roky, vypukla válka mezi kurdskými
10 Pešmergy a vládou v Bagdádu. Irácké bombardéry prováděly nálety, a když začaly útočit i na
11 naši vesnici, tatínek nebyl doma. Museli jsme se všichni spolu se sedmi sourozenci dát na útěk.
12 Kurdové byli neustále potlačováni. Nikdo nejevil zájem o kurdskou otázku, nebo jakoukoli
13 formu autonomie pro Kurdistan. Rodiče zůstali v Bagdádu až do roku 1963, kdy byla situace
14 nebezpečná. Každý den docházelo na ulici k násilným útokům, střílelo se. Jiní, kteří byli
15 nepohodlní, byli falešně obviněni a uvězněni. Byl to pocit nejistoty. V té době se nikdo necítil
16 v bezpečí, a každý se bál. Proto se rodiče rozhodli vrátit do Kurdistanu. Já jsem se narodil do
17 období, kdy byl Kurdistan relativně klidný. Toto období klidu netrvalo dlouho a skončilo v roce
18 1974, kdy opět začala válka mezi Kurdy a vládou. Moje rodina se musela dát na útěk a našla
19 azyl v uprchlickém táboře v sousedním Íránu. Tábor však nebyl dostatečně připraven na tak
20 velký počet lidí, kteří náhle přišli o domovy. Život v táboře nebyl jednoduchý, potýkali jsme se
21 s nedostatkem jídla, pitné vody a přikrývek na spaní. V roce 1975 se nakonec válka skončila a
22 moje rodina se rozhodla vrátit do Kurdistanu. Při překračování hranic povolily irácké úřady
23 jejich průchod, ale z politických důvodů byl směr změněn na jih Iráku. Začal jsem chodit do
24 školy v Násiřija, kde se vyučovalo v arabštině. Školné bylo zdarma, ale neměl jsem to tam rád,
25 hlavně jsem nerozuměl arabštině. Celá naše rodina doufala, že se brzy vrátíme do Kurdistanu,
26 což se nám podařilo, když mi bylo sedm. Začal jsem navštěvovat novou školu a nastoupil přímo

27 do 2. třídy. Poté vypukla nová válka mezi Irákem a Íránem. Žili jsme tady a teď, budoucnost
28 neexistovala, ale měl sen – stát se lékařem Studium na vysoké škole bylo v té době bezplatné,
29 ale ve vzdáleném městě, kde náklady na živobytí byly vysoké a moje rodina neměla dostatek
30 financí, abych si to mohl dovolit, přesto jsem trval na svém rozhodnutí, že chci studovat
31 lékařskou fakultu. Rodiče ale preferovali pedagogickou fakultu. Gymnázium bylo prvním
32 krokem k mému snu studovat medicínu.

33 **Co Vás vedlo opustit zemi původu? Jaká byla cesta? Co jste musel učinit, než jste vstoupil**
34 **do ČR? Co jste dělal, abyste to vše zvládl?**

35 Měl jsem sen, studovat lékařskou fakultu. Chtěl jsem se přiblížit k vysněnému cíli již z dětství.
36 Vysněná medicína my však nevyšla v domovské zemi. Ale dostal jsem se na farmacii. Díky
37 tomu jsem nemusel do války. Následně jsem začal pracovat v nemocnici v lékárně. Irácko
38 iránská válka skončila v roce 1988 a země byla finančně zruinovaná. V nemocnici, kde jsem
39 pracoval, začala přicházet pomoc z celého světa. Různé organizace, včetně těch pod OSN,
40 začaly poskytovat podporu. Nemocnice se stala centrem pro všechny důležité aktivity v rámci
41 Kurdistánu. Pomoc přicházela i od organizací, jako Lékaři bez hranic, See the children, a také
42 od organizací založených Kurdy žijícími v zahraničí. Naskytla se mi příležitost studovat
43 medicínu v zahraničí. Nemohl jsem tomu uvěřit. Pak telefonický hovor, že jsem získal
44 stipendium v Československu s dalšími studenty. Ale byl potřeba platný cestovní pas, bez toho
45 se nedalo cestovat. Nikdy jsem ho neměl, musel jsem ho získat a kurdské území nemohlo
46 vystavit doklad za Irák. Nejbližší úřad byl v Bagdádu. Nicméně, to byl právě irácký režim, proti
47 kterému jsem bojoval. To se stalo prvním nepřekonatelným problémem. Další potíže nastaly
48 kvůli finanční situaci. Neměl jsem dostatek peněz na cestu do Ankary a na letenku do Prahy.
49 Podařilo se mi sehnat prázdný pas na černém trhu ve městě za 300 amerických dolarů. Vyplnění
50 potřebných údajů stálo další dolary, nesmělo to vzbudit podezření. V době války s Íránem jsem
51 sedával pod stromem na kraji vesnice spolu se spolužáky, často jsme se bavili o Evropě a životě
52 tam. Nikdo z nás tam nikdy nebyl, ale v našich snech a touhách jsme tam všichni žili.
53 Považovali jsme Evropu za ráj na zemi a všichni bychom za něj vyměnili své životy. Rozhodl
54 jsem se, že půjdu za svým snem, stát se lékařem. Sraz byl nedaleko hraničního přechodu mezi
55 Irákem a Tureckem. Připravil jsem si kufry, cestovní pas a všechny potřebné věci, v srdci jsem
56 nesl svůj sen. S rodinou jsem se rozloučil, plakali jsme, ale všichni mi přáli štěstí. V té době byl
57 hraniční přechod mezi Tureckem a Irákem přísně kontrolován, a vše bylo zkorumpováno,
58 obchodovalo se s naftou. Nepodařilo se nám přes něj dostat. Poté přišla zpráva z centra Lékařů
59 bez hranic ve Francii, že na nás budou čekat na hranici zástupci kurdského institutu v Paříži.

60 Tento institut byl pověřen francouzskou vládou, aby nás, pět stipendistů, dostali za každou cenu
61 do Československa. Moje naděje opět ožily. Nikdo z rodiny však už nevěřil, že se mi podaří
62 tentokrát odjet. Hraniční přechod byl na území samostatného státu Kurdistanu. Na druhé straně
63 byli úplatní turečtí gangsteři. Turečtí policisté nám zkontrolovali pasy s platným vízem a taxikář
64 nás odvezl na nádraží v Silu. Pak jsme cestovali 20 hodin do Ankary. Chtěli jsme navštívit
65 československou ambasádu, ale bohužel byla sobota, takže tam bylo zavřeno a museli jsme
66 počkat až do pondělí. Čtyři z nás jsme na ambasádě získali víza a letenky do Československa a
67 jeden z nás se musel vrátit zpět do Kurdistanu. Na letišti jsem měl strach kvůli pasu, který nebyl
68 autentický. Když jsme byli v letadle společnosti Turkish Airlines na trase Istanbul - Praha, padlo
69 z nás obrovské napětí. Těšil jsem se na ráj-Evropu. Uměl jsem jediné slovo, pozdravit. Na letišti
70 Ruzyně jsem přistál 7. listopadu 1992. Jeden pracovník kurdského institutu nás vyzvedl. Jsem
71 muslimského vyznání od narození, takže jsem nemohl být křesťanem, a proto jsem měl štěstí,
72 že jsem se dostal do Československa. Všechno to bylo jakási náhoda. Odvezli mě do Dobrušky,
73 kde probíhal přípravný kurz pro lékařskou fakultu.

74 **Náboženské vyznání?**

75 Jsem Kurd a jsem muslim.

76 **Jak dlouho jste cestoval? Jak dlouho trvalo, než jste si osvojil český jazyk?**

77 Cesta z Kurdistanu do Dobrušky trvala skoro 3 měsíce. Tak jsme vlastně dorazili do přípravy
78 přesně o tolik času později. Proto, musel jsem rychle dohánět zameškanou látku a chodit na
79 doučovací hodiny i mimo normální dobu výuky. Naštěstí profesorka češtiny byla velmi
80 ochotná, nám pomoci. Jazyk se mi zdál neuvěřitelně těžký a pochyboval jsem, že se ho naučím.
81 Gramatika byla těžká. Motivací a hnacím motorem bylo samotné studium, na které jsem se
82 připravoval, které je následně samozřejmě v českém jazyce, proto jsem se naučil jazyk za pár
83 měsíců, i díky paní profesorce, která byla vstřícná. Byl jsem motivovaný.

84 **Co jste dělal, abyste to vše zvládl? Co Vám chybělo ze země původu, co postrádáte?**

85 Kultura jídla byla jiná, čaje byly kyselo sladké vody. Chleba jiný, příbory problém, maso nebylo
86 podle našich zvyků, musel jsem to překonat. Byl jsem naučený lžící, nebo rukama, kdy
87 muslimové jedí vždy pravou rukou. Život na jazykovém a přípravném středisku v Dobrušce byl
88 pro mě nezvyklý. Ve vedlejších pokojích bydlely tři dívky, což v Iráku vůbec nebylo možné. I
89 základní škola je rozdělena a na gymnázium byly jen 2 dívky.

90 **Jak jste zvládl tu cestu, všechny ty změny a celkově začátky tady v ČR? Pomohl vám nějak**
91 **český stát například bezplatnou zkouškou z ČR?**

92 Na koleji jsem se postupně seznamoval se studentským životem a běžnými zvyklostmi.
93 Prolínaly se tam různé kultury, tradice a jazyky, náboženství i stravovací návyky. Rozdíly v
94 obou kulturách se mi zdály být čím dál větší. Brzy jsem ale pochopil, že izolace tyto pocity
95 jenom prohlubuje, a že bych se měl snažit více se spřátelit s ostatními. Byla to výzva zkusit
96 ještě jinou životní cestu a poznat něco jiného. Plně jsem si uvědomoval, že tato nová cesta se
97 nikdy nemůže naplnit, jestliže budu v tomto novém prostředí žít jako samotář. Musel jsem více
98 svého studentského času trávit v kolektivu, zajít s nimi na fotbal, na volejbal, do bazénu na
99 procházky. Období před prvními Vánocemi bylo smutné. Na koleji nás zůstalo několik cizinců,
100 ostatní na Vánoce odjeli domů. Stýskalo se mi po rodině, o které jsem nic nevěděl. Záviděl jsem
101 každému, kdo obdržel nějakou zprávu z domova, nebo telefonát, ale v Kurdistanu ani v Iráku
102 pošta nefungovala, ani telekomunikační systém, kvůli bombardování se Irák posunul o 100 let
103 zpátky. Po válce se sice podařilo dát do pořádku telekomunikace uvnitř státu, ale mezinárodní
104 spojení ne. Neměl jsem tak možnost kontaktovat svoji rodinu. Život ve třídě byl monotónní,
105 bez změn - pouze učení a modlitby, ale k těm jsem měl povrchní a nezávazný přístup. Musel
106 jsem jít vlastní cestou, protože jsem věděl, že bez radikální změny to nepůjde. Oddělení od
107 rodiny, přátel a mého běžného životního stylu se postupně prohlubovalo. Měl jsem pocit samoty
108 a izolovanosti. Jednoho dne jsem se dostal do střetu se skinheady, kteří byli pro cizince velmi
109 nebezpeční. Utekl jsem před nimi na kolej. Musel jsem se podívat realitě do očí a rozhodnout
110 se. Mnohokrát jsem slýchal o integraci do společnosti, ale v mé mysli se ta integrace nějak
111 nedařila. Obě kultury byly hodně daleko od sebe na to, aby se jeden mohl do druhého integrovat.
112 Proto prostě musel jeden z nich polevit. Proto jsem musel najít odvahu sám v sobě se překonat.
113 Vybral jsem si svůj způsob života. Protože tyto dvě kultury nešlo sloučit, nebyla ani střední
114 cesta. Pak jsem ve středisku dostal brožurku na přípravu pro přijímací zkoušky na různé české
115 fakulty. Podal jsem žádost na všechny lékařské fakulty v České republice a zúčastnit se všech
116 přijímacích zkoušek, abych tak zvýšil pravděpodobnost svého přijetí a alespoň na jedné z nich.
117 Uspěl jsem v Praze na 1. Lékařské fakultě, o které jsem byl nejvíce informován. Věděl jsem,
118 že je to jedna z nejstarších lékařských fakult ve střední Evropě s velkou tradicí a dobrým renomé
119 ve světě. Postupně jsem se ubytovával na studentské koleje v Praze na Žižkově. Když jsem se
120 vrátil do Dobrušky pro zbytek věcí, čekalo tam překvapení, na které jsem čekal půl roku. Přišel
121 dopis z domova. Podle razítka z Íránu, trvalo dva měsíce, než dopis byl doručený do Čech. Byl
122 to dopis od staršího bratra. Byl to rok, co jsem odjel z domova.

123 Poté jsem čekal, než začala škola. Neměl jsem peníze, tak jsem chodil na brigádu jako sanitář.
124 Moje ekonomická agonie trvala po celý rok. Moje rodina mě žádala o finanční pomoc. Já jsem
125 sám neměl dost. Podařilo se mi však vydělat, a poslal jsem je přes organizaci OSN své rodině
126 do Kurdistanu. Zdárně jsem vystudoval 1. ročník. Ještě před začátkem 2. ročníku jsem se musel
127 dostavit na cizineckou policii kvůli prodloužení povolení k pobytu na další rok. Fronta na
128 cizinecké policii byla nekonečná, ale já jsem byl naštěstí na takové čekání zvyklý. Když jsem
129 viděl razítko ve svém pasu s prodloužením pobytu, spadl mi kámen ze srdce. Na koleji mi však
130 přišel dopis, ve kterém jsem byl vyzván, abych se dostavil na studijní oddělení fakulty. Tam mi
131 suše oznámili, že platnost mého pasu končí, a je nutné si obstarat další, či prodloužit platnost,
132 jinak mi nepotvrdí prodloužení pobytu. Můj pas nebyl nikde registrovaný a na irácké ambasádě
133 nespadlo v úvahu, tam vládl režim, proti kterému jsem bojoval.

134 **Pomohl vám nějak český stát nebo nevládní organizace?**

135 Stipendium jsem měl od kurdského kulturního institutu v Paříži, který bojuje od svého založení
136 za kurdskou věc proti všem režimům na území Kurdistanu. Cestovní pas nebylo možné získat,
137 za prvé jsem Kurd a bojoval jsem proti režimu Bagdádu, a i kdyby mi chtěli vyjít vstříc, měl
138 jsem nepravý pas. Na cizinecké policii mi úřednice poradila, že si mám zažádat o politický azyl
139 a pak dostanu doklady a můžu získat pobyt a zůstat. Škola byla naplno rozjetá, a pak se ke všem
140 mým problémům, jako byla finanční nouze, rodina v Kurdistanu, kde byla občanská válka,
141 přidružil ještě mnohem větší problém, protože ten mohl přímo ohrozit moji existenci v České
142 republice, a tím i moji kariéru a životní sen. Rozhodl jsem se, že si o azyl požádám. Bylo mi
143 doporučeno, že si mám zajet do tábora pro uprchlíky v Brně nebo v Bylině. Rodina, mé
144 přítelkyně mě tam odvezla. A policista se mě ptal, proč si chci žádat azyl, bylo na něm vidět,
145 že nemá žádnou chuť k práci, nezáleželo mu vůbec, jak svůj azyl odůvodním. V táboře jsem se
146 setkal s dalšími uprchlíky. Vyprávěli mi, že místo v Německu skončili v uprchlickém táboře,
147 stejně jako ostatní Iráčané, kteří doufali v lepší budoucnost v Evropě a aby se dostali sem,
148 prodali veškerý majetek. Pašeráci jim slíbili Německo. V táboře jsem musel projít zachytným
149 sektorem, kde se mnou probírali můj životní příběh a důvody, proč žádám o azyl. Musel jsem
150 absolvovat lékařská vyšetření. V táboře jsem zůstal celou dobu, což trvalo několik měsíců. Poté
151 následoval pobyt v čekacím sektoru, kde někteří čekali i několik let. Tento fakt mě vyděsil a
152 vyvolal ve mně obavy o budoucnost. Byl jsem vzorný student, ale nestihl jsem si zařídit
153 přerušení studia. Po 2 měsících v uprchlickém táboře jsem se konečně mohl vrátit do Prahy.
154 Pomáhala mi přítelkyně a její rodiče. Byl jsem rád, že mám vše za sebou, že se budu naplno
155 věnovat studiu a přítelkyni. Přítelkyně se se mnou rozešla, byl jsem zklamaný z evropského

156 způsobu života z liberalismu a ze svobody, která mi přinesla největší nesvobodu. Byl jsem
157 zoufalý, neměl jsem se na koho obrátit. Ztratil jsem důvěru v lásku. Ale uskutečnění snů bez
158 námahy a bez oběti by nebyl sen, ale pouhé přání. Chuť bojovat se pomalu vytrácela ztracením
159 lásky, a to mě vnitřně zranilo, začal jsem chodit do mešity, kde jsem potkal svého kamaráda
160 Kurda. Uvědomil jsem si, že peníze nejsou všechno. Z cizinecké policie jsem obdržel dopis, ve
161 kterém psali, že je žádost o azyl se zamítá. Důvody, které jsem udal, prý nestačí k tomu, aby
162 člověk v České republice mohl dostat status uprchlíka. Proti tomuto rozhodnutí jsem se mohl
163 odvolat do 14 dnů. Uvědomil jsem si, že to přeci nechci vzdát, že i tento problém musí mít
164 nějaké řešení. Poradil jsem se s několika známými na kolejích a jeden z nich mi navrhl, že viděl
165 plakát na Senovážném náměstí s informacemi pro uprchlíky. Na tomto plakátu byla zmínka o
166 Českém helsinském výboru, organizaci, která se zabývá právy uprchlíků. Hned jsem se tam
167 vydal. Byl jsem srdečně přivítán. Popravdě jsem se bál. Chovali se ale velmi přátelsky a
168 dokonce mi poskytli mateřskou péči. Řekli mi, že podáme společně odvolání na Ministerstvo
169 vnitra, a že mají dobrého právníka, který mi bude vším pomáhat, ten mi řekl, že abych získal
170 azyl, musím policistům říkat lži a pravda se tady říká jen lékařům. Navrhl mi, že do odvolání
171 napíše úplně jiný příběh, než jsem já, ale nesouhlasil jsem. Právník to respektoval, takže
172 odvolací žádost psal prakticky stejně jako první žádost sepsanou mnou v uprchlickém táboře.
173 Obával jsem se však, nic mi nevycházelo, samé problémy, finanční, pak existenční. Měl jsem
174 3 měsíce v České republice, byl jsem v krizi, měl jsem chuť skočit pod vlak, položil jsem si
175 hlavu do dlaní a brečel jsem. V zoufalství jsem se obrátil na jednoho profesora na fakultě. Ten
176 se mi snažil pomoci, volal na studijní oddělení, na cizineckou policii, ještě do kanceláře pro
177 lidská práva v Praze, ale nikde nebyl úspěšný. Pak se však stal zázrak. Všiml si podpisu na mém
178 rozhodnutí a zjistil, že se s tím člověkem osobně zná. Mé žádosti nakonec bylo vyhověno díky
179 panu profesorovi. A mě se splnil můj sen. Dal jsem si panáka, i když podle islámu je zakázané.

180 **Takže jste získal azyl na území ČR?**

181 Ano. Vše se otočilo v lepší časy. Našel jsem si i brigádu v kurdské restauraci, která byla nově
182 otevřena v Praze. Práci se mi podařilo skloubit se školou. Ve zkouškovém období jsem se raději
183 více učil, nechodil do práce, majitel restaurace mi dal volnou ruku. Najednou jsem měl chuť do
184 práce, do školy, do života. Život se prostě změnil a já jsem se změnil také. Necítil jsem už
185 takovou bolest, věnoval jsem se škole a práci, vydělával jsem si pěkné peníze, které jsem si
186 ukládal do banky. Ročník jsem úspěšně dokončil, a užíval jsem si života a nových známostí.
187 Měl jsem v hlavě slova profesora, který měl na mě velký vliv, že pokud si chci zvyknout,
188 adaptovat se na zdejší podmínky, musím přijmout zvyky zdejší společnosti. Není to

189 jednoduché, ale není to nemožné. A pak po nějakém čase jsem pochopil, že je to normální. Svě
190 návštěvy mešity jsem minimalizoval. Pak jsem byl ve 4. ročníku, 4 roky, co jsem neviděl svou
191 rodinu, jen pár dopisů, několik fotografií. V roce 1997 se mi podařilo telefonicky na kontaktovat
192 rodinu a mluvit s nimi. Od té doby jsem s nimi byl v telefonickém kontaktu skoro každý týden.
193 Ráno osudu, která mě však zasáhla v době, když už jsem si myslel, že to nejhorší mám za sebou,
194 byla smrt mého otce. Bylo to skoro 5 let, co jsem otce neviděl a vzpomínal jsem na dobu, kdy
195 ještě jsme všichni žili v jižním Iráku společně. Peníze jsem měl vydělané, a proto jsem se
196 rozhodl, že musím jet za maminkou, musím podniknout cestu do Kurdistanu. Problémem však
197 bylo, jak, ale mohl jsem, podle Ženevské dohody jsem sice nesměl cestovat do země původu,
198 jinak by pominuly důvody azylu a byl odebrán status uprchlíka. Na turecké ambasádě v Praze
199 jsem požádal o vstupní vízum do Turecka. Přerušil jsem studium, abych si vydělal co nejvíce
200 peněz a mohl tak pomoci rodině. Podařilo se mi dostat do Turecka a dojet na hranice s Irákem.
201 Pak 3 hodiny cesty autem od hranic byl můj rodný domov, a kde žije má maminka. Riskoval
202 jsem však, že v České republice přijdou na to, že jsem navštívil svoji zemi původu. Po návratu
203 do Čech jsem byl opět bez peněz a musel přerušit školu a pracovat. Pak byl zlom v mém životě,
204 zasnoubil jsem se, a následně oženil, abych mohl odjet do Spojených států, manželka byla
205 Američanka. Nehodili jsme se k sobě a byl rozvod. Sňatek byl hlavně z důvodu získání víza
206 amerického. Po návratu z Ameriky jsem byl opět bez peněz, stipendium se vyplácí po dobu 6
207 let studia a to mi vypršelo. Uskromnil jsem se, ale nastal problém s bydlením. Na ubytování na
208 koleji jsem měl nárok jen pár měsíců. Střecha nad hlavou byla jedna z nejdůležitějších
209 existenčních potřeb, dobře jsem to věděl. Neměl jsem žádné alternativní možnosti, jako
210 ubytovat se na privátu, vzhledem k mé finanční situaci nepřicházelo v úvahu. Odložit školu
211 bylo nesmyslné a studium vyžadovalo velkou námahu a pevnou vůli a hodiny ponocování ve
212 studovnách nad skripty. Obrátil jsem se na organizaci, byla to poradna pro integraci uprchlíků.
213 Měl jsem status uprchlíka a chtěl jsem té možnosti k získání bydlení využít. Pracovnice mě
214 vřele přivítaly, chtěli mě od první chvíle pomoci, sepsali se mnou žádosti. Po určité době mi
215 zavolali, že někde poblíž Prahy je k dispozici jeden byt, jestli mám zájem a společně jsme se
216 na něj podívali. Organizace se za mě postavila a vyřídila za mě formality. Situace pro mě
217 nebyla zrovna jednoduchá, tato nabídka bytu znamenala okamžitě platit nájemné a stěhovat se,
218 ale byt byl prázdný, neměl jsem finanční prostředky. Ale i s tím mi pracovnice pomohly,
219 zažádaly mi na ministerstvu o příspěvek. Já jsem byl organizaci vděčný, hlavně za radu, že
220 nemám odmítnout příležitost nabídky bytu, aby mně to dokazovalo, že jsem něco důležitého v
221 životě dokázal vybudovat. Dostal jsem bydlení od Ministerstva vnitra blízko u Prahy. Základní
222 inventář jsem si sehnal, a v té době jsem potkal i svou životní lásku. Byla studentkou vysoké

223 školy ekonomické a potkali jsme se ve studovně. Po zdárném ukončení studia, což bylo jeden
224 z mých nejkrásnějších zážitků a okamžiků v životě jsme se vzali a měli spolu dvě dcerky.

225 **Přijde vám, že vás český národ nějakým způsobem odsuzuje, když nejste Evropan?**

226 Osobně jsem měl problém jen těsně po příjezdu, dostal jsem se do střetu se skinheady, kteří
227 byli pro cizince velmi nebezpeční. Utekl jsem před nimi naštěstí. Cizincům nebylo
228 doporučováno navštěvovat noční život. Myslím, že to bylo tím, že tenkrát před 20 lety policie
229 k extremistickým organizacím nebyla důrazná, nebyl takový trest za to, co činili. Pak i justice
230 měla trestné kvalifikace a naštěstí to vyšumělo.

231 **Kdyby sem měl přijet nějaký váš kamarád z Kurdistanu, Iráku, řekl byste mu, že má
232 zůstat tady, nebo raději pokračovat někam jinam do Evropy, kde mu bude lépe?**

233 Osobně je mi nejlépe tady, navštívil jsem různé země, různé kontinenty. Byl jsem ve Spojených
234 státech s mojí první ženou, cestoval jsem s českým národním týmem, kde jsem působil jako
235 lékař, ale v Česku se mi líbí nejvíce. Vnímám rozdíly nové generace, myslím, že by se těžko
236 přizpůsobili českému systému, mají nízké pracovní nasazení, rozdílnou mentalitu, utíkají
237 z domova, aby dostali zadarmo a žili na sociálních dávkách, třeba do Švédska., Německa. Mají
238 úplně jiné představy o Evropě, myslí si, že se Evropa postará, pracovní schopnost klesá, akorát
239 porovnávají systémy. Člověk musí vědět, co chce, musí být pracovitý, houževnatý, cílevědomý,
240 jen tak se může adaptovat, integrovat. Proto jsem i já vždy hodně pracoval a stále pracuji, a
241 snažím se, a o tom to je. Člověk musí umět přijmout novou kulturu a chování, přizpůsobit se.

242 **Napadne vás, jaký je váš nejlepší a nejhorší zážitek ze země původu a z České republiky?**

243 Nejlepší zážitek ze země původu, rodiče, příbuzní a ten úplně nejlepší zážitek je úsměv
244 maminky. Mám přes 80 příbuzných, 38 neteří a synovců, byli jsme stále pospolu, propovíдали
245 jsme celé noci, ta pospolitost v České republice není. Konkrétně z České republiky je mým
246 nejlepším zážitkem a top pocitem aprobece – stal jsem se lékařem. Dalším nádherným zážitkem
247 v ČR je doprovázení národního týmu do zahraničí, mnoho je tady pozitivního, když navštěvuji
248 rodnou zemi, vždy se těším zpět. Nejhorším zážitkem z domovské země je válka. A ta cesta
249 byla strastiplná, ale cesta má vždy své překážky, člověk jede dále. V České republice možná
250 počáteční potíže, jak jsem už uvedl výše, *uskutečnění snů bez námahy a bez oběti by nebyl sen,*
251 *ale pouhé přání.*

Příloha 9 – Přepis rozhovoru „Balal“

Jméno	Pohlaví	Věk	Vzdělání	Země původu	Ekonomická aktivita	Účel pobytu
Balal	muž	53 let	VŠ	Jemen	lékař	Studium

1

1 **Jaké to bylo u vás doma, než jste přijel do ČR? V oblasti soc., zdrav., a pracovní?**

2 Jemen je třetí země, tam žádné zdravotní pojištění neexistuje, vše si musíte hradit sami. Sociální
3 pouze v některých soukromých firmách, jako důchod, ale jinak tam nic takového není... Jemen
4 je krásná země, ale život je tam trochu tvrdší, protože lidé zde nejsou zabezpečení právě v těch
5 předtím zmiňovaných oblastech...

6 **Co vás vedlo k tomu opustit vaši zem?**

7 Já jsem přijel jako student po ukončení gymnázia, protože ti, co měli lepší známky mohli odjet
8 studovat do zahraničí, což já jsem naštěstí měl. Měl jsem vybrány tři země, ale ministerstvo
9 školství mě poslalo do tehdy ještě Československa. Vždycky jsem chtěl studovat v Evropě,
10 protože pak je to u nás doma dobrá vizitka, akorát jsem tehdy nepočítal s tím, že tady už zůstanu.

11 **Kolik vám bylo let, když jste sem přijel a jaká pro vás byla cesta a odloučení se od** 12 **rodiny?**

13 Byl jsem po gymnáziu, takže mi bylo asi 19 let. Cesta byla dobrá, protože šlo vše podle plánů
14 a nebyly žádné komplikace. Tím, že jsem byl mladý a nezávislý, tak jsem si sbalil batoh a byl
15 jsem připraven na dobrodružství, ale odloučení od rodiny bylo docela náročné. Tím, že jsem
16 byl nejstarší sourozenec, tak jsem měl velkou zodpovědnost, byl jsem vlastně taková pravá
17 ruka mého otce. Hodně cestoval za prací, tudíž jsem doma suploval jeho roli. Takže tohle byla
18 vlastně moje první cesta do zahraničí.

19 **Co vám tady nejvíce chybělo/chybí? A přišla nějaká krize?**

20 Určitě byla! Zezačátku tady byla deprese, stesk po rodině. Člověk se najednou cítí úplně
21 sám... Tak jsem se chtěl asi po pěti měsících vrátit zpátky domů, ale táta vždycky psal ať vy-
22 držím, ať to dodělám a že bude líp. Když jsme se naučili česky, tak to začalo být lepší. Protože
23 když jsem v roce 87 přijel, tak tady uměl málokdo anglicky, spíš se umělo rusky, ale to jsem
24 zase neuměli my, takže bylo obtížné si zajít do obchodu, restaurace...

25 **A za jak dlouho jste se naučil česky?**

26 My jsme měli jazykový kurz pro cizince, který trvá jeden rok a je zaměřen na ten obor, který
27 chcete studovat, tak tam nám trvalo asi tak 6 měsíců, než jsme se to naučili. A ten, kdo uspěl
28 v kurzu tak mohl jít na fakultu. A tak mě poslali na Karlovu univerzitu, kde začal ten těžký

29 boj. Protože na kurzu jsme si byli všichni cizinci rovni, zatímco tady nás poslali mezi české
30 studenty, což bylo hodně náročné. Z 200 studentů nás bylo asi 5 cizinců, takže na nás nebrali
31 ohledy jako na kurzu, kdy se snažili mluvit pomalu, ale tady učitel mluvil plynule česky, což
32 byla obrovská zátěž a stres. Spoustu z nás to chtělo vzdát, ale nechtěli jsme udělat ostudu ro-
33 dině, protože doma každý čekal na to, až se vrátí doktor, tak jsem se snažili, učili, těšili se na
34 víkend, až doženeme vše, co jsme během týdne nestihli...

35 **Pomohla vám nějaká organizace?**

36 Spíš ne. My jsme byli komunita jako studenti, takže nám hodně pomáhali čeští spolužáci s
37 věcmi, kterým jsme nerozuměli... Ale myslím si, že v našem případě nebyla ani potřeba, pro-
38 tože my jsme dostali stipendium jak z Jemenu, tak z české strany, takže jsme neměli nouzi.

39 **A byl jste v kontaktu s rodinou?**

40 Ano byl, buď telefonicky, nebo dopisy. A taky jsem je jezdil každý rok na měsíc navštěvovat.

41 **A jezdíte tam stále?**

42 V Jemenu je teďka hodně špatná situace, takže jsem tam byl naposledy v roce 2014, protože
43 tam kde žiju já, v hlavním městě není letiště, takže musíme létat jinam odkud je potom cesta
44 asi 14 hodin autobusem, tak to raději počkám, až se tam ta situace trochu zlepší.

45 **Dokázal byste mi říci nejhorší/nejlepší zážitek ze země původu a z Česka?**

46 Mezi nejhorší zážitky asi patří ten bordel a chaos a tady protekce, kde hraje velikou roli to,
47 jestli je váš otec nějaký důležitý pán, tak máte všechno jednoduší, když je to obyčejný člověk,
48 tak nemáte nic. Je tam obrovská nespravedlnost i třeba u soudu, kdy, když nemáte protekci,
49 tak nehledí na žádná práva A v česku asi to, že vás občas neberou jako stejně rovného občana,
50 mají ošklivé pohledy...ale teďka už je to mnohem lepší. Hodně jsem se bál, aby moje děti
51 neměli nějaké problémy, ale to se naštěstí nestalo. Ale v tom roce 87 zde byly takové skupiny
52 lidí, kteří za námi chodili i na koleje a my se báli jít na diskotéku, aby nás nezabili...A právě
53 jednoho z Jemenu shodili z vysoké zdi, zlomili si ruce nohy, vyléčil se a už tady nechtěl zů-
54 stat... Můj nejhorší incident v Čechách byl, když jsem byl tehdy se svou přítelkyní, teďka už
55 manželkou v Národním divadle. Už skončilo divadlo, my jsme byly hezky oblečení, a že je-
56 deme zpátky domů. Čekali jsme na autobus a tam byl jeden Vietnamec a nějaký dva skinheadi
57 ho obtěžovali, aby jim dal cigarety, peníze nakonec i klíče a nikdo kolem si ho nevšímal. Já
58 jsem to nemohl vydržet tak jsem začal nadávat, ať toho nechají a proč to dělají. Najednou ten
59 Vietnamce zdrhnul a objevilo se asi dalších šest skinheadů, kteří to otočili na mě. Moje pří-
60 telkyně volala o pomoc a naštěstí šla kolem policejní hlídka, ale nevím, co by mi mohli udělat,
61 byli to šestnáctiletí kluci.

62 **Jaký je váš vztah k ČR?**

63 Já žiju v České republice velmi rád. Vlastně tady žiju déle, než jsem žil v Jemenu. Mám tady i
64 spoustu přátel a už ji беру jako domov. Ale když jedu do Jemenu, je mi vždycky smutnou,
65 protože tam mám ségry a vlastně zbytek rodiny.

66 **Jak to probíhalo, když jste nastoupil do zaměstnání?**

67 Když jsem začal pracovat, tak jsem měl stejné podmínky jako čeští občané. Tím, že jsem přijel
68 jako jednotlivec, tak jsem musel studovat češtinu, českou kulturu a díky tomu jsem se zapojil
69 do společnosti a zbourala se bariéra mezi námi a českými lidmi. Ti, co přijedou v komunitě
70 třeba 50 a dávají je dohromady, tak zůstávají stejní, mají stejné chování a nezmění se.

71 **Takže vy se nedržíte žádné komunity?**

72 Moje komunita jsou moji spolužáci, kteří jsme přijeli, takže sami lékaři a taky 90 % z nich mají
73 české manželky. Setkáváme se třeba o Vánocích o svátcích...Ale není nás tady moc, nejvíc
74 jich je v Teplicích, jako mých spolužáků, kde všichni vzpomínáme na školu a tak. Jsou i ka-
75 marádi, kteří se s námi nestýkají, žijí si své životy a o nás už nemají zájem i když jsme byli
76 přátelé. Ale také se nestýkáme tak často.

77 **Jaké je to být Arabem v Čechách. Tedy pokud vás mohu Arabem nazvat?**

78 Oni nás berou všichni jako Araby, samozřejmě nejsou všichni stejní. Ale bohužel jakmile slyší
79 lidi Arab, tak si představí nebezpečí. Ale lidé jsou zvědaví. Třeba když jsem šel jako mladý s
80 kamarádem do hospody, tak na nás lidé koukali, pak jsme si popovídali a byli velmi přátelští.
81 Ale já mám hodně českých přátel, dělám s nimi, manželka je Češka, děti napůl taky...

82 **Spousty lidí vidělo film Bez dcerky neodejdu, tak myslím, že tohle v lidech vyvolává**
83 **negativní vizi, znáte ten film?**

84 Ano, to je strašný. Já jsem na tom byl s manželkou a potom na mě všichni koukali jako na
85 vraha. Film byl velmi drastický, ale lidé nejsou stejní. My jsme s manželkou byly v Jemenu a
86 spíš jsem se celou dobu snažil, aby se cítila dobře. Nechápu, když mám někoho rád, proč bych
87 ho začal mlátit, zamykat, no hrozný. Jako chápu, že tam nemůže chodit v plavkách, protože
88 jsou tam jiné tradice, ale ten
89 člověk v tom filmu se úplně změnil.

90 **Když bychom se bavili o omylech Čechů ve vztahu k Arabům?**

91 Myslím, že lidé to mají hodně spojené s filmy nebo informacemi ze světa. Když se stane třeba
92 nějaký teroristický problém ve Španělsku nebo ve Francii, tak všichni lidé koukají na Araby,
93 jako by byli příbuzní, nebo stejná krev.

94 **Čím mohou Arabové obohatit Českou republiku, nebo co nového mohou přinést?**

95 Vypozorovala jsem, že soudružnost rodiny, důvěra vzájemné pomoci, a důslednost ve
96 výchově potomků. Určitě jsou tam ty rodinné vztahy mnohem silnější, váží si

97 staršího...Například moji sourozenci si vždycky vážili toho staršího a ten starší se musel
98 starat o ty mladší, což bylo prostě dané od rodičů, protože rodič jsou svatí. V Jemenu
99 se říká, že kdo se chce dostat do ráje, musí nejdříve získat přízeň rodičů. Tady mají lidé
100 hodně práce a málo dětí. Tam je sedm dětí doma, tři nepracují, tak se starají o ostatní.
101 Ale tady je zase pořádek. Ale mám českého kamaráda, který pomlouval svoje rodiče a
102 nechápal jsem, jak tohle může říct. Ale to je výchovou. Znam Čechy, kteří se velmi
103 hezky chovají k rodičům a udělají pro ně první a poslední.

104 **Ale my se tolik nescházíme, pro nás jsou bratřenci vzdálení příbuzní...**

105 To u nás ne. U nás se o Vánocích obejde asi deset domů a všichni se scházíme. Ale třeba i
106 sousedé se navštěvují, hodně si pomáhají, a i v Islámu je, že blízký soused je lepší než dar.
107 Tady v paneláku soused nezná souseda, ale tam hodně, jdete po ulici a sousedi volají, pojd'te
108 na oběd, kávu, čaj a vy zrovna nemáte čas, tak se urazí...

109 **A co se týče jídla, tak je u vás takové zdravější, ne?**

110 Já nevím, jestli je to zdravější. Ale v Jemenu se více používá zelenina, ale v Saudské Arábii
111 jedí velmi nezdravě. Jedí hodně masa, rýže a sladkostí. Jemen je chudší a zelenina se pěstuje
112 všude, tak oni to používají, a navíc hodně pracují, plus to klima, tak spíš je drží fit ta fyzická
113 práce.

114 **Kdyby teďka přijel někdo od vás sem, řekl byste mu ať zůstane, nebo ať jede někam
115 jinam do Evropy, kde se bude mít líp?**

116 Já to řeknu takhle. Mám kamaráda v Jemenu a jeho syn měl přijet studovat. Měl možnost tady
117 v Čechách, ale on ho poslal do Německa z důvodu toho, že česky se mluví jenom tady, zatímco
118 německy se domluví ve Švýcarsku, v Belgii...Takže tam ty možnosti má mnohem větší. Ale
119 mně Němci přijdou jako národ hrozně suchý. Ale můj brácha tam žije už dvacet let a je tam
120 spokojený, i ta naše komunita je tam větší. A taky je to tam mnohem levnější než tady.

121 Mým dětem jsem nabízel, jestli chtějí studovat tady nebo v Německu, protože jsem chtěl, aby
122 měly více ve vzdělání, jazyk, lepší platy a tak, ale oni nechtěly. Stejně jako to nabízeli i mně
123 a nechtěl jsem, protože už jsem tady doma. Ale kdyby sem přijel mladý imigrant, tak mu
124 řeknu, ať jede dál. Neznají tradice, zvyky, neumí jazyk a myslím si, že je u nich potom velké
125 riziko, že začnou krást, znásilňovat holky, protože tohle nikdy neviděli.

126 **Jaké jste měl všechny možné pobyty v ČR?**

127 Když jsem přijel, tak jsem měl dlouhodobý s účelem studium. Potom jsem se oženil s Češkou,
128 měli jsme dítě, tak jsem dostal trvalý. Po trvalém jsem měl nárok žádat po pěti letech o ob-
129 čanství. Ale to jsem si myslel, že se vrátíme do Jemenu pracovat, ať nezklamu rodiče, ale tam
130 na mě koukali jako na cizince. Protože většina z nich studovala v Jemenu, tak se báli, že když

131 jsem studoval v Evropě, že budu mít větší pozici, tak mi házeli klacky pod nohy, což byla
132 první věc, co mě odradila. Druhá věc byla, že jsem viděl, že manželka je v Česku více volná,
133 může kamkoliv chce, v Jemenu jsem se o ni bál, tak byla hodně omezená, neměla ani možnost
134 pracovat. Jeli jsme tam hned po škole a po osmi měsících jsem se bavil s tátou a řekl jsem mu,
135 ať se nezlobí. Pochopil to, tak jsme se vrátili.

136 **Jaký si myslíte, že je problém v integraci cizinců?**

137 Je zákon, ve kterém jsou podmínky pro to, abych dostal české občanství a on nesplnil ty pod-
138 mínky, protože v jeden čas neplatil zdravotní pojištění, tak dostal černý puntík. 100 % kama-
139 ráďů, kteří splnili podmínky dostali občanství. Já, když jsem žádal, vše jsem splnil, neměl
140 jsem žádný trestný čin nebo něco takového.